O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY KUTUBXONASI
INV.№

Халқ сўзи

Ўзбекистон – келажаги буюк давлат

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган ● E-mail: halksuzi@uzpak.uz ● 2002 йил 30 ноябрь, №261 (3089) Шанба

ЮТУҚЛАР КАЛИТИ ОДАМЛАР ҒУРУРИНИ УЙҒОТИШ, УЛАРНИНГ САЛОҲИЯТИНИ, БАРЧА ИМКОНИЯТЛАРНИ ИШГА СОЛИШДА

Илгари хабар қилинганидек, шу йил 28 ноябрь куни халқ депутатлари Сирдарё вилоят Кенгашининг навбатдан ташқари сессияси бўлиб ўтди. Сессияда Президент Ислом Каримов нутқ сўзлади. Қуйида ана шу нутқ баёни эълон қилинмоқда.

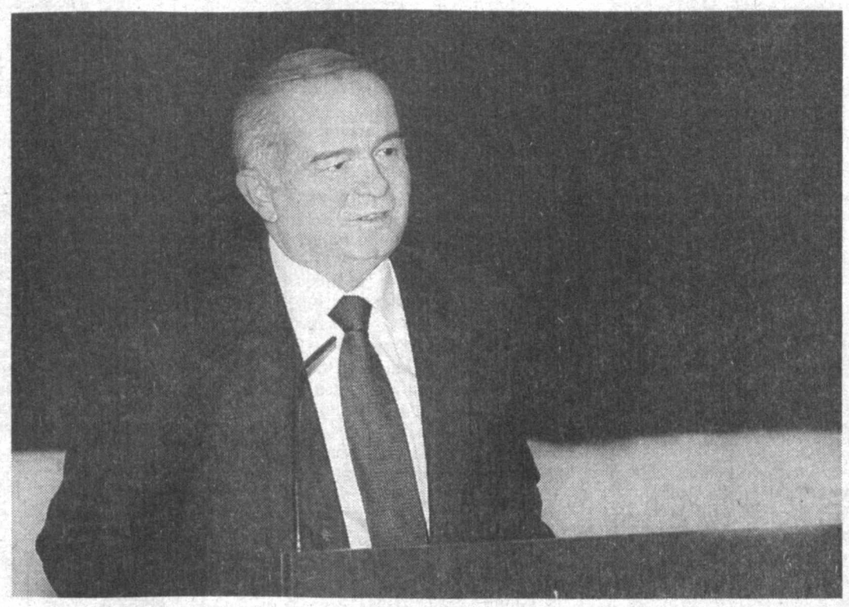

Маълумки, юртимизда амалга оширилаётган ислоҳотлар, айниқса, жамият ҳаётининг барча соҳаларини эркинлаштириш сиёсати мамлакатимиз тараққиёти учун янги-янги имкониятлар очмоқда. Буни, жумладан, Сирдарё вилояти мисолида ҳам кўриш мумкин, деди Ислом Каримов.

Бу ҳақда гап кетганда, аввало, вилоят меҳнаткашларининг мураккаб об-ҳаво шароитига қарамай, икки йилдан буён ғалла бўйича шартнома режасини бажариб келаётганини, шунингдек, жорий йилнинг 10 ойи давомида вилоятда саноат маҳсулотлари, халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш ҳажми, гўшт, сут ва тухум етиштириш миқдори ўтган йилнинг шу даврига нисбатан бирмунча ортганини таъкидлаш лозим.

Бу ерда жорий йилнинг ўзида чет эл сармояси иштирокида 9 та қўшма корхона ташкил этилгани, уларнинг умумий сони 30 тага етгани ҳам амалга оширилаётган ислоҳотларнинг амалий натижасидан далолат беради.

Кейинги пайтда вилоятда катта ободончилик ишлари амалга оширилди. Биргина Гулистон шаҳрида бунёд этилган шинам турар-жойлар, янги спорт мажмуалари, кенг ва равон йўллар ушбу навқирон шаҳар қиёфасини сезиларли даражада ўзгартириб юборди.

Айниқса, замонавий ва қадимий меъморлик анъаналарини ўзида мужассамлаштирган "Маънавият ва маърифат" марказининг ғўзал биноси, тиббий реабилитация маркази, 1 минг 200 ўқувчига мўлжалланган учта касб-ҳунар коллежи барпо этилгани вилоятдаги бунёдкорлик ишлари кўламини яққол кўрсатиб турибди.

Бундан ташқари, лойиҳа қиймати 670 миллион сўм бўлган Деҳқонобод — Гулистон — Янгиер сув тармоғининг Ховос шаҳарчасига тортилаётгани ҳам диққатга сазовордир. Бу лойиҳа тўла амалга ошгач, ушбу ҳудуд аҳолисини тоза ичимлик сув билан таъминлаш масаласи тубдан яхшиланади.

Бундай мисолларни яна кўплаб келтириш мумкин, деди Президент. Буларнинг барчаси чўл шароитида чиниққан, шу заминга меҳр қўйган кўпмиллатли вилоят халқининг фидокорона меҳнати туфайли қўлга киритилмоқда.

Айни пайтда мамлакатимизда амалга оширилаётган кенг кўламли ўзгариш ва янгиланишлар, ҳозирги замон олдимизга қўяётган вазифалар, иқтисодий тараққиёт, аввало, шу ерда яшаётган халқнинг талаб ва орзуларини инобатга олганда, вилоятдаги бугунги ижтимоий-иқтисодий ривожланиш суръатлари ортда қолаётгани аён бўлади.

Дарҳақиқат, Сирдарё вилоятини орқага тортаётган, унинг ривожи йўлида ғов бўлиб турган камчилик ва нуқсонлар биринчи галда иқтисодиёт соҳасида кўзга ташланади.

Бугунги кунда вилоятдаги бир қатор йирик саноат корхоналари зарар билан ишламоқда. Бундай корхоналар томонидан кўрилган зарар миқдори шу йилнинг тўққиз ойи мобайнида 2 миллиард 300 миллион сўмни ташкил этди. Энг ёмони, саноат корхоналари омборларида 2 миллиард 500 миллион сўмлик тайёр маҳсулот сотилмасдан ётибди.

Буларнинг барчаси вилоятда бозор муносабатларининг оддий тамойили — "Омбор учун эмас, истеъмолчи, харидор учун ишлаш керак" деган қоидага ҳанузгача амал қилинмаётганини кўрсатади.

Вилоятдаги ташкилот ва корхоналарнинг дебиторлик қарзлари 47 миллиард сўмдан, кредиторлик қарзлари эса 100 миллиард сўмдан ошиб кетгани, бу кўрсаткич ой сайин ўсиб бораётгани ҳам бозор иқтисодиётига хос оддий тартиб ва талаблар бузилаётгани, ўзаро ҳисоб-китоблар ва шартнома муносабатларининг тўғри йўлга қўйилмагани оқибатидир.

Биламизки, ҳар қандай мамлакат ривожида унинг экспорт салоҳияти алоҳида ўрин тутади. Хорижий инвесторлар иқтисодиётга кўплаб жалб қилиниб, экспортбоп маҳсулотлар ишлаб чиқариш кенг йўлга қўйилмаса, дунё бозорида мустаҳкам ўрин эгаллаш, келадиган валюта ҳисобидан ишлаб чиқариш соҳасини ривожлантириш, ускуна, техника ва технологияларни янгилаш, ишчиларнинг ойлигини ошириш масалалари ҳам ечилмасдан қолади.

Вилоятда ўз маҳсулотини экспорт қилувчи корхоналар сони ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 8 тага камайгани, экспорт бўйича прогноз дастурига киритилган 5 та йирик корхонадан 4 таси белгиланган кўрсаткичларни уддалай олмагани бунинг исботидир.

Мирзаобод ва Меҳнатобод туманларида хорижий инвестициялар иштирокида бирорта ҳам корхона ташкил этилмагани эса айрим раҳбарларнинг бу борада ҳали-ҳануз ғафлат уйқусидан уйғонмаганини кўрсатади.

Афсуски, бундай муаммолар вилоят иқтисодиётининг асоси бўлган қишлоқ хўжалиги соҳасида ҳам сақланиб қолмоқда, деди Юртбошимиз. Ишни тўғри ташкил эта билмаслик, ҳануз эскича қарашлар билан яшаш, янгиликка интилмаслик туфайли вилоятда қишлоқ хўжалиги сўнгги йилларда фақат зарар келтириб ишлайдиган соҳага айланиб қолди.

Эътибор беринг, иқтисодий ночор хўжаликлар зиммасидаги қарзлар миқдори йил сайин ортиб бормоқда. 2000 йилда хўжаликлар 2 миллиард сўм зарар кўрган бўлса, 2001 йилда бу кўрсаткич икки баробарга ортиб, 4 миллиард сўмни ташкил этган. 2002 йил якунини ҳисоблайдиган бўлсак, бу зарар миқдори янада ортади.

Ҳолбуки, ҳукумат қарорига асосан, бу соҳадаги қолоқликка барҳам бериш мақсадида Мирзаобод ва Меҳнатобод туманларидаги зарар билан ишлаётган хўжаликлар негизида фермер хўжаликлари уюшмалари тузилиб, уларга хизмат кўрсатувчи 16 та машина-трактор парки, 14 та минерал ўғитлар билан таъминлаш ва ёқилғи қуйиш шохобчаси, кичик банклар ташкил этилган эди.

Шунингдек, ерларнинг мелиоратив ҳолати ёмонлашгани, бир қисм майдонларни шўр босганини инобатга олиб, республика ҳукумати кейинги уч йилда вилоят бўйича давлатга пахта сотиш шартнома режасини 60 минг тоннага камайтирганини ҳам айтиб ўтиш лозим. Лекин, минг афсуски, мана шундай кўрилган чора-тадбирлар ҳам ўз самарасини бермаяпти.

Вилоятда давлатга пахта сотиш режаси кейинги уч йил мобайнида сурункасига 60 фоизда қолиб кетмоқда. Мирзаобод, Меҳнатобод, Оқолтин ва Шароф Рашидов туманларида ҳосилдорлик 8-14 центнердан ошмаётганини ҳеч қандай сабаблар билан оқлаб бўлмайди.

Тажрибада синалганки, ерга чигитни шундоқ қадаб қўйиб, унга ҳеч қандай ишлов бермасдан ҳам 8 центнердан ҳосил олиш мумкин. Пахта етиштиришга кетган харажатларни қоплаш учун эса ҳосилдорлик камида 18 центнер бўлиши керак, дея таъкидлади Ислом Каримов. Менимча, 8 центнердан ҳосил олишнинг тагида бошқа гап, яъни ерни талонторож қилиш, экилмаган ерларни қўшиб ёзиш каби кўзбўямачиликлар бор. Хўш, биз бу билан кимни алдаяпмиз? Афсуски, ўзимизни ўзимиз алдаяпмиз, холос.

Тўғри, ўтган йиллар қаттиқ қурғоқчилик бўлганини, бу йил эса баҳорнинг серёғин келгани учун чигит кеч — май ойигача экилгани — объектив ҳолат.

Чунки, табиатга буйруқ бериб бўлмайди. Аммо табиат инжиқлигини ҳар доим рўкач қилавериш ҳам ярашмайди. Ютуқларнинг калити аслида ўзимизда, ишнинг кўзини билиш, уни самарали ташкил қилиш, барча-барча имкониятларни ишга солиш ва аввало, мутахассис ва деҳқонларни рағбатлантириш, уларга суянишда.

Мана, мисол учун, бу йилги пахта терими мавсумини олайлик.

Яратганимизга минг бора шукрки, бутун куз давомида икки ярим ой ҳаво очиқ бўлди, бир томчи ҳам ёмғир ёғмади. Бу ҳам Худонинг бизга марҳамати эмасми? Нега би баҳорнинг серёғин бўлганини баҳона қиламиз-у, кузнинг қишлоқ хўжалик мавсуми учун қулай келганини гапирмаймиз?

Барчамиз бир ҳақиқатни яхши англаб олишимиз зарур:

пахтачиликнинг мавсуми чегараланган эмас, у йил — ўн икки ой давомида муттасил меҳнат қилишни талаб этади. Шунинг учун ҳам ўз вақтида қилинмаган иш эртага бошга ташвиш бўлади.

Давлатимиз раҳбари шу ўринда ҳамма нарсани обҳавога боғлаш, қўшимча сабаб қидириш заифлик аломати, хатони тан олиш эса мардлик белгиси эканини айтиб ўтди.

Ўзингиз ўйланг, ер ўз вақтида сифатли шудгор қилинмаса, шўри ювилмаса, эрта баҳорда чигитни барвақт ундириб олиш чораси кўрилмаса, сувдан самарали фойдаланиш усуллари ишлаб чиқилмаса, илмий асосда уруғ танланмаса, бир сўз билан айтганда, Сирдарёнинг тупроғига, табиатига мос технология бўлмаса, қандай қилиб пахта мўл ҳосил берсин!

Сирдарё вилоятида нафақат пахтачилик, умуман, деҳқончиликда йўл қўйилаётган энг катта камчилик шундаки, қишлоқ хўжалик соҳасида олиб борилаётган ислоҳотларнинг негизи, асосий маъно-мазмуни унутиб қўйилмоқда. Бошқача айтганда, бу ерда одамларда — у ижара ёки ширкат хўжалиги бўладими — бундан қатъи назар, ерга ўзимнинг ерим, мулким деб қараш ҳиссиёти етишмаяпти. Бу, айниқса, бизни боқадиган ерга муносабат, унинг мелиоратив ҳолатига бепарволикда намоён бўлмоқда. Буни Мирзачўлни ўзлаштириш даврида ётқизилган дренаж қувурларини таъмирлаш билан боғлиқ муаммолар мисолида ҳам кўриш мумкин.

Мисол учун, 1998 йилда ҳисобга олинган мингта тик қудуқдан бугунги кунда фақат ярми сақланиб қолган, уларнинг ҳам аксарияти ишламайди. Бу мураккаб масалани вилоят раҳбарияти ҳукумат ёрдамида, республикадаги мутасадди ташкилотлар билан ҳамкорликда ҳал этиши лозим.

Бундан ташқари, хўжаликлараро зовурларнинг 37 фоизи, ички хўжалик зовурларининг эса 47 фоизи яроқсиз ҳолга келиб қолган. Бунинг натижасида ерларнинг мелиоратив ҳолати йилдан-йилга ёмонлашиб, пахта, ғалла ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларининг ҳосилдорлиги сурункали равишда пасайиб кетмоқда.

Вилоятда суғориладиган ерларнинг 53 фоизи ўртача ва кучли даражада шўрланган, кучли шўрланган ер майдонлари охирги тўрт йилда салкам 50 фоизга ортгани, 11 минг гектардан зиёд ер экин экиш учун мутлақо яроқсиз ҳолга келиб қолгани ҳам хўжаликларнинг иқтисодий жиҳатдан заифлашишига сабаб бўлмоқда.

Аммо шўр осмондан тушмайди-ку, ерга қанча сув кирса, шунча сув чиқиб кетиши керак. Лекин, ўйлаб кўринглар, ҳозирги вақтда ерга кираётган сувнинг неча фоизи чиқиб кетади-ю, неча фоизи шўр бўлиб қолаяпти. Бу ердаги қамиш босган зовурлар шунинг исботи эмасми, дея эътироз билдирди Президент.

Ахир, бир вақтлар Сирдарё механизация бўйича олдинги ўринда эди-ку, бу ерда илғор деҳқончилик мактаби бор эди-ку! Нега вилоят бугун мана шундай оғир аҳволга тушиб қолди?

Нима учун Сирдарёда ғалла ҳосилдорлиги 28 центнердан ошмаяпти? Нима учун, масалан, Андижонда 70 центнердан ошириб дон етиштирилаяпти-ю, бу ерда ҳеч қандай ўзгариш бўлмаяпти? Бу ўринда синовдан ўтган ва ўзини оқлаган уруғ навларини экишга аҳамият бериш керак. Лекин вилоятда бу масалада ҳам аниқ дастур, аниқ режа йўқ.

Умуман, ғаллачилик соҳасида вилоятда қандай истиқболли навларга таянаяпсизлар? Нима сабабдан вилоятда ғалла экиш мавсуми бунчалик кечикиб кетди?

Бултур вилоят бўйича 3 минг, бу йил эса 300 гектардан ортиқ майдондаги ғалла ўт босгани туфайли ўрилмай қолган. Баъзи раҳбарлар қамиш ёки бегона ўт босиб кетишини олдиндан била туриб, нега шу ерга яна ғалла экади? Буни қандай тушуниш мумкин?

Бундай аҳволнинг бош сабаби вилоятдаги мутасадди раҳбарларнинг қатъиятсизлиги, беғам-бепарволигидадир. Ўзини ҳоким, етакчи деб биладиган ҳар бир раҳбарда ўз ҳудудига эгалик, масъулият туйғуси бўлиши керак. Сирдарёда эса, афсуски, тескариси бўлаяпти.

Сизларнинг орангиздан Сирдарёни кўтараман, унинг аввалги шуҳратини тиклайман, деб майдонга чиқадиган ор-номуси баланд, қатъиятли одамларни қидираман, деди Юртбошимиз. Билсангиз, сизларга қараб мана шундай аччиқ гапларни айтиб ўтириш мен учун ҳам осон эмас. Чунки камчилик ҳақида гапириш, бировни танқид қилиш ҳеч кимга ёқмайди. Лекин мен шу мамлакатнинг раҳбари сифатида бугун бор ҳақиқатни айтиб, вилоятдаги ишларнинг аҳволини қониқарсиз деб баҳолашга мажбурман. Чунки сизларнинг дардингиз — менинг дардим.

Текширишлар шуни кўрсатмоқдаки, Мирзаобод, Оқолтин, Гулистон туманларида пахта экилиши мўлжалланган унумдор ерларга полиз ва сабзавот экинлари, Ховос туманида эса кўпгина майдонларга фуқаролар томонидан ноқонуний равишда шоли экилган.

(Давоми 2-бетда).

«МАРКАЗИЙ ОСИЁ ҲАМКОРЛИГИ» ТАШКИЛОТИГА АЪЗО ДАВЛАТЛАР РАҲБАРЛАРИНИНГ МАРКАЗИЙ ОСИЁ БИЗНЕС-ФОРУМИ ИШТИРОКЧИЛАРИ ВА МЕҲМОНЛАРИГА ТАБРИГИ

Муҳтарам бизнес-форум иштирокчилари ва меҳмонлар!

Марказий Осиё мамлакатлари бизнес-форумининг иш бошлагани минтақамиз иқтисодий ҳамда сиёсий ҳаётидаги катта воқеадир.

Муҳим жўғрофий-сиёсий нуқтада жойлашган Марказий Осиёга халқаро сармоядорлар алоҳида эътибор қаратмоқдалар. Мазкур минтақа улкан минерал хомашё бойликларига, коммуникация ва технология, ишлаб чиқариш, аҳолий салоҳият борасида ва бошқа заҳира ҳамда имкониятларга эга.

Мамлакатларимиз иқтисодиётининг бир-бирига боғлиқлигини назарда тутган ҳолда аниқ қўшма дастур ҳамда лойиҳаларни амалга ошириш, Марказий Осиё халқларининг умумий фаровонлиги йўлида ўзаро самарали ҳамкорликни таъминлаш давлатларимизнинг барқарор тараққиёти учун ўта муҳим омил ҳамда минтақада тинчлик ва барқарорликни мустаҳкамлашга асос бўлади.

Шу маънода минтақадаги ўзаро ҳамкорликнинг ҳуқуқий ҳамда иқтисодий асосларини такомиллаштириш, ишлаб чиқарувчилар ўртасида бевосита ҳамкорлик алоқаларини кенгайтириш, Марказий Осиё давлатлари иқтисодиётига чет эл сармоясини жалб этиш ҳамда савдо ҳажмини ошириш катта аҳамият касб этади.

Минтақа мамлакатларидаги ишбилармон доиралар ҳамда тадбиркорлар ўртасидаги муносабатларнинг изчил ривожланиши айниқса муҳимдир. Ўйлаймизки, бизнес-форум доирасида минтақа мамлакатларининг ишбилармонлари ва ҳукуматлари ўртасида сармоявий муҳитни такомиллаштириш, кичик ва ўрта бизнесни, транспорт инфратузилмасини ривожлантириш, қўшма корхоналар сонини кўпайтириш, шунингдек Марказий Осиёда иқтисодий ҳамкорликни юксалтириш учун тадбиркорлик муҳитини яхшилашга қаратилган фаол мулоқот бошланади.

Халқаро ва минтақавий молиявий муассасалар, энг аввало, Халқаро валюта жамғармаси, Жаҳон банки, Осиё тараққиёт банки ҳамда Европа тикланиш ва тараққиёт банки иқтисодий ҳамкорлик жараёнларини чуқурлаштиришда муҳим аҳамиятга эга ва аслида ҳам шундай бўлиши керак.

Ўз навбатида, дунё иқтисодиётига кенг интеграциялашувдан манфаатдор Марказий Осиё давлатлари хорижий шериклар билан ҳар томонлама ҳамкорлик қилишга тайёрдир.

Олдимизда турган вазифаларни амалга ошириш учун мазкур анжуманни ўтказиш ташаббуси билан чиққан "Марказий Осиё Ҳамкорлиги" ташкилоти самарали механизм бўлмоғи керак.

Аминмизки, Тошкент бизнес-форуми Марказий Осиёда иқтисодий ҳамкорликни чуқурлаштириш жараёнида муҳим босқич бўлиши баробарида мамлакатларимиз ишбилармон доиралари ва тадбиркорлари ўртасидаги ўзаро манфаатли алоқаларни янада ривожлантиришга куч бағишлайди ҳамда давлатларимиз ўртасидаги анъанавий дўстлик ва яхши қўшничилик муносабатларини мустаҳкамлашга салмоқли ҳисса қўшади.

Бизнес-форум қатнашчилари ишига муваффақият ва самарадорлик тилаймиз.

Қозоғистон Республикаси Президенти	Қирғизистон Республикаси Президенти	Тожикистон Республикаси Президенти	Ўзбекистон Республикаси Президенти
Н. НАЗАРБОЕВ	А. АКАЕВ	Э. РАХМОНОВ	И. КАРИМОВ

МИНТАҚАВИЙ ҲАМКОРЛИКНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ЙЎЛИДА

"Марказий Осиё ҳамкорлиги" (МОҲ) ташкилотига аъзо мамлакатлар ишбилармон доираларининг бизнес-форуми ниҳоясига етди.

У Тошкентда ўтказилгани бежиз эмас. Ўзбекистон ҳам ҳудудий ўрни, ҳам мавжуд имкониятлари жиҳатдан минтақанинг маркази саналади. Мамлакатимизда кичик ва ўрта бизнеснинг ривожи, хорижий сармоядорлар учун яратилган шароит, томонларга тенг манфаат келтирадиган иқтисодий ҳамкорликнинг давлат даражасида қўллаб-қувватланиши бу мақомни янада мустаҳкамлайди.

Шу ўринда Тошкент иқтисодий форумининг юксак савияда ўтказилганини таъкидламоқ жоиз. Анжуман иштирокчиларининг бизнес-форум якунлари бўйича қабул қилган Мурожаатида ҳам шу жиҳат алоҳида таъкидланган. Унда Жаҳон банки, Осиё тараққиёт банки вакилларининг, шунингдек, Европа тикланиш ва тараққиёт банки (ЕТТБ) президенти Жан Лемьернинг иштирок этиши йирик халқаро сармоядорларнинг минтақада иқтисодий ҳамкорликни ривожлантиришга қизиқиши ортиб бораётганидан далолат.

ЕТТБ президенти ўз ташрифининг якунлари бўйича журналистларга берган интервьюсида бизнес-форум минтақавий ҳамкорликни ривожлантиришда муҳим восита бўлишини таъкидлади.

Албатта, анжуманда илгари сурилган таклифлар, келишувларни молия институтларининг кўмагисиз амалга ошириш мушкул. Бу борада ЕТТБ Бошқарувчилар кенгашининг 2003 йилги мажлиси май ойида Тошкентда ўтказилиши минтақа ишбилармонларига катта имконият яратиши табиий.

Минтақавий ҳамкорлик ва иқтисодий интеграциялашув жараёнини чуқурлаштиришда муҳим аҳамият касб этадиган бизнес-форумни ҳар йили ўтказишга келишиб олинди.

Озод РАЖАБОВ,
ЎзА мухбири.

НАВОИЙНИНГ ДУНЁВИЙ ШУҲРАТИ

Куни кеча буюк ўзбек шоири ва мутафаккири Алишер Навоийга Москва шаҳрида ўрнатилган маҳобатли ҳайкални телевидение орқали кўриб, қалбим ифтихор туйғуларига тўлди. Бу улуғ Инсон ва улуғ Ижодкорнинг дунёвий шуҳратидан, бундай табаррук зотларни етиштирган халқимиздан ифтихор туйғулари эди. Зеро, жаҳонда бундай даҳо саньаткорлари бор халқлар бармоқ билан санарли.

Алишер Навоий ҳамиша Инсонни, унинг муҳаббати ва садоқатини улуғлади, зулм ва зўравонликка қарши курашди, адолат ва эзгуликни, халқлар ўртасида тинчлик ва тотувликни тараннум этди. Унинг қаҳрамонлари орасида ўнлаб халқларнинг вакиллари борлиги бежиз эмас. Юртбошимиз таърифлаганидек: «Агар бу зотни авлиё десак, у – авлиёларнинг авлиёси, мутафаккир десак – мутафаккирларнинг мутафаккири, шоир десак – шоирларнинг султонидир. Инсон қалбининг қувончу қайғусини, эзгулик ва ҳаёт мазмунини Навоийдек теран ифода этган шоир жаҳон адабиёти тарихида камдан-кам топилади«.

Навоий яшаган даврдан буён беш асрдан кўпроқ вақт ўтди. Мовароуннаҳр тупроғи неча-неча босқинларга, тожу тахт учун қонли курашларга саҳна бўлди. Аммо шоир ижодининг қиммати асло пасаймади. Ҳар авлод ундан ўзи учун нимадир топди. Навоий асарлари халқимиз учун маънавий қувват ва юксалиш манбаи бўлди.

(Давоми 2-бетда).

Алло, Сизни Ўзбекистон Товар ишлаб чиқарувчилар ва тадбиркорлар палатаси раиси эшитади!

Хурматли газетхонлар!

- *Сизларни тадбиркорликни ривожлантириш билан боғлиқ масалалар қизиқтирадими?*
- *Маҳаллий товар ишлаб чиқарувчилар фаолиятининг ривожланишига тўсқинлик қилаётган муаммо ва ғовлар ҳақида айтадиган гапингиз борми?*
- *Тадбиркорлик ва уни қўллаб-қувватлашга оид қонунлар, фармонлар ва қароралардан бохабармисиз?*

Хуллас, Сизни қизиқтираётган саволларга шу йил 2 декабрь куни соат 10.00 дан 12.00 гача Ўзбекистон Товар ишлаб чиқарувчилар ва тадбиркорлар палатаси раиси **Музаффарбек СОБИРОВ** 139-18-83, 132-09-03 телефонлари орқали тўғридан-тўғри жавоб беради.

- *«Бевосита мулоқот»да Палата тизимига кирувчи ташкилотлар, «Бизнес-фонд», АТБ «Ўзтадбиркорбанк», «Мадад» суғурта агентлиги, Бозор қўниқмаларини ривожлантириш, «EAN Uzbekistan» маҳсулотлар ва хизматларни идентификациялаш, «Test - servis» маҳсулот ва хизматларни сертификациялаш, тестдан ўтказиш марказлари раҳбарлари иштирок этадилар.*

Саволларингизни олдиндан қуйидаги телефон рақамлари орқали йўллашингиз мумкин:
139-18-83, 133-57-98, 132-09-03, 136-10-65, 136-36-65. Факс: 133-57-34, 133-52-55.
Электрон почта манзили: E.mail:Palata@maroqand.uz

Бевосита мулоқотга марҳамат!

Азиз муштарий! Сизга хуш кайфият тилаган ҳолда газетамиз учун обуна давом этаётганлигини маълум қиламиз.

ЮТУҚЛАР КАЛИТИ ОДАМЛАР ҒУРУРИНИ УЙҒОТИШ, УЛАРНИНГ САЛОҲИЯТИНИ, БАРЧА ИМКОНИЯТЛАРНИ ИШГА СОЛИШДА

(Давоми. Боши 1-бетда).

Бундай нохуш ҳолатдан туман ҳокимлиги, мутасадди раҳбарлар бехабар қолганига қандай ишониш мумкин? Агар туман ҳокими ўз ҳудудидаги бундай ҳолатларни кўрмаса, билмадим, нима дейиш керак?

Бугунги кунда Сирдарё вилоятида 4 мингдан зиёд фермер хўжалиги фаолият кўрсатмоқда. Лекин уларни қўллаб-қувватлаш, минерал ўғит, ёқилғи-мойлаш маҳсулотлари, сифатли уруғлик ва кичик техника воситалари билан таъминлаш, лизинг хизмати кўрсатиш масалалари ҳам мутасадди раҳбарлар эътиборидан четда қолмоқда.

Фермер хўжаликларининг дизель ёқилғиси ва бензинга бўлган талаби атиги 35 фоизга таъминлангани бу борадаги аҳвол нечоғли ачинарли эканини тасдиқлаб турибди.

Айниқса, шундоқ ҳам камёб бўлган минерал ўғитлар талон-торож қилинаётганига асло чидаб бўлмайди. Меҳнатобод ва Ховос туманлари кимётаъминот корхоналарининг омбор мудирлари Б. Сулаймонов, И.Норалиевлар 5 миллион сўмликдан ортиқ минерал ўғитни ўзлаштириб юборгани бунинг далилидир.

Айрим ҳокимликлар ва хўжалик раҳбарлари ҳамон фермер ва тадбиркорларнинг ҳақ-ҳуқуқини поймол қилиш ҳолатларига йўл қўймоқда. Буни жорий йилнинг 9 ойи давомида вилоят хўжалик судига фермер ва тадбиркорлар манфаатини ҳимоя қилиш билан боғлиқ 22 та даъво аризаси тушгани ҳам тасдиқлайди.

Деҳқоннинг моддий манфаатдорлигини оширишга юзаки қаралаётгани боис 2001 йилда пахта сотиш шартномасини бажарган оилавий пудратчиларга улар олиши лозим бўлган пахта ёғи, шелуха ва кунжаранинг 30-40 фоизи ҳалигача берилмаган.

Масалан, Ш.Рашидов туманидаги "Топил ота", "Давр" фермер хўжаликлари аъзолари пахта сотиш режасини бажарганига қарамасдан, юқоридаги маҳсулотлардан бир килосини ҳам олмаган.

Пахта ёғи, кунжарани шу пахтани етиштириб, уни ишлаб чиқарган одамларга бермасдан, уларнинг ризқини қийиб, четга — Қозоғистон, Тожикистонга чиқараётган кимсаларга нисбатан кескин чора кўриш керак, деди Президент. Хўш, бу масалада милиция, прокуратура ва бошқа маъмурий органлар қаёққа қараяпти? Ахир, биз шу масалаларда тартиб ўрнатмасак, адолат бўлмаса, одамларнинг кўзига қандай қараймиз?

Шу ўринда давлатимиз раҳбари яна бир муҳим масалага эътибор қаратди. Гап шундаки, жойларда баъзан план деб, режа деб фермерлардан шартномада кўзда тутилмаган ғаллани тортиб олиш ҳолатлари ҳам содир бўлмоқда. Бундай бемаъни ишлар кимга керак? Бундай йўл билан бажарилган режа ҳеч кимга обрў келтирмайди, деб таъкидлади Президент.

Бу, эҳтимол, кимлargадир майда-чуйда нарса бўлиб туюлиши мумкин. Лекин бу ерда асосий нарса — адолат бузилаяпти-ку! Бунга эса мутлақо йўл қўйиб бўлмайди.

Адолатга нисбатан ишончни йўқотган деҳқон қандай қилиб эртага яна далага чиқади? Қайси юз билан унга яна, далага чиқ, ғалла эк, пахта эк, деб айта оламиз?

Барака топкурлар, бугун сизларни ҳеч ким планни бажармадинг, деб илгаргидек райком, обкомга чақирмаяпти-ку! Ахир, деҳқон тўқ бўлса, унинг омбори ғаллага тўлса, бутун мамлакатда тўкинчилик, фаровонлик бўлади. Шундай экан, режадан ташқари ҳосилни, қанча бўлишидан қатъи назар, деҳқоннинг ихтиёрида қолдириш керак.

Бундай бемаъни ҳолатларнинг асосий сабаби шундаки, дея хулоса қилди Ислом Каримов, биз ҳамон эски тузумдан қолган иш услублари билан яшаяпмиз, ҳамон улардан воз кеча олмаяпмиз.

Бундай камчиликларни бартараф этиш, вилоят иқтисодиёти, жумладан, қишлоқ хўжалигидаги аҳволни ўнглаш учун ҳар бир соҳада кескин чоралар кўриш, тартиб-интизом ўрнатиш, одамларнинг қарашларини ўзгартириш керак.

Маълумки, иқтисодиёт соҳасидаги муаммолар ижтимоий масалаларга ҳам муқаррар ўз таъсирини ўтказади. Буни Сирдарё вилоятидаги бугунги аҳвол яна бир карра тасдиқлайди.

Айниқса, аҳоли турмуш даражасини яхшилашнинг муҳим шарти бўлган коммунал хизмат кўрсатиш соҳасидаги муаммолар кишида жиддий ташвиш уйғотади.

Хусусан, вилоятда 1991 йилгача қурилган уй-жойларни капитал таъмирлаш йиллик режаси бўйича белгиланган 70 та уйдан фақат 40 таси таъмирланган, холос. Коммунал хўжалиги соҳасида ишлар қўлами катта бўлишига қарамай, уй-жой мулкдорлари ширкатларига ажратилган молиявий ва моддий-техникавий ресурсларнинг ҳажми 2001 йилнинг шу даврига нисбатан 47 фоизга камайган.

Аҳолисининг асосий қисми чўл ҳудудларида яшайдиган Сирдарё вилоятида одамларни табиий газ ва ичимлик сув билан таъминлаш айниқса муҳим аҳамиятга эга. Бу ерда мана шу ҳаётий долзарб масалада ҳам қатор камчиликларга йўл қўйилмоқда.

Мана, бир мисол: ҳукуматимиз томонидан қабул қилинган қарорлар асосида ичимлик сув билан таъминланиши зарур бўлган 24 та қишлоқнинг 15 тасида ҳанузгача бу борадаги ишлар охирига етказилмаган.

Ш.Рашидов, Меҳнатобод, Мирзаобод туманлари аҳолисининг бир қисми ҳали ҳам очиқ ҳавзалардан фойдаланаётгани наҳотки тегишли ҳоким ва мутасадди раҳбарларнинг виждонини қийнамаса?

Мирзаобод туманидаги Мирза, "Ёшлар" қишлоқларида, Оқолтин туманидаги Темур Малик, Ш.Рашидов туманидаги худди шу номдаги хўжаликларда ичимлик сув тармоқлари ва иншоотлари 3-4 йилдан буён ишламайди.

Гулистон, Сайхунобод, Боёвут туманларида 30 фоиздан зиёд аҳоли табиий газ қулайликларидан маҳрум бўлиб қолмоқда.

Вилоятда сув ва газ ўлчаш мосламаларини ўрнатиш ишлари ҳам мутлақо талабга жавоб бермайди. Шу кунга қадар бу борадаги режа газ ўлчаш асбоблари бўйича 52, сув ўлчаш асбоблари бўйича эса бор-йўғи 2 фоизга бажарилган, холос.

Қишлоқларни газлаштириш жараёнида айрим ташкилотлар раҳбарлари бюджет маблағларини талон-торож қилишга йўл қўяётгани, қилинмаган ишларни қўшиб ёзиш билан шуғулланаётганини фақат давлат мулки, халқ мулкига хиёнат, деб баҳолаш мумкин.

Ховос туманидаги "Мингтерак" қишлоғида вилоят қурилиш-монтаж бошқармаси томонидан 11 миллион сўмлик газ қувурлари тортиш ишлари бажарилгани ҳолда, ҳисоботга 4 миллион сўм қўшиб ёзилиб, катта миқдордаги бюджет маблағлари ўзлаштирилгани шундай деб айтишга асос беради.

Қиш мавсуми бошланаётганига қарамай, вилоятда қозонхоналарни капитал таъмирлаш, уй-жой фондини жорий таъмирлаш ишларининг сифати талабга жавоб бермайди.

Қурилиш соҳасидаги ишларда ҳам оқсоқлик сезилиб турибди.

Биргина мисол: ўтган йили бу ерда 6 та касб-ҳунар коллежини фойдаланишга топшириш режалаштирилгани ҳолда, уларнинг 3 тасида қурилиш ишлари тугалланмасдан қолиб кетди.

Ёки вилоятдаги 78 та мактаб ва 32 та болалар боғчаси тўлиқ таъмирга муҳтож. 80 та мактаб мослаштирилган биноларда жойлашган. Мактабларнинг 25 фоизи газлаштирилмаган, 37 фоизида эса спорт заллари йўқ. 18 та янги мактаб биносининг қурилиши эса тўхтаб қолган.

Ўз-ўзидан савол туғилади: нима, бундай аҳволдан вилоят раҳбарлари бехабарми? Хабардор бўлса, нега амалий чора кўрмайди? Худди шундай танқидий фикрларни соғлиқни сақлаш тизими ҳақида ҳам айтиш мумкин.

Барча шаҳар ва туманлар марказий шифохоналарида шошилинч тиббий ёрдам бўлимлари ташкил қилинган бўлса-да, уларнинг аксарияти замонавий асбоб-ускуналар билан етарли таъминланмаган, диагностика жиҳозлари эскириб, яроқсиз ҳолга келиб қолган.

Ёки 25 та тиббиёт муассасасининг биноси тўлиқ таъмирга муҳтож бўлишига қарамай, бу борада ҳанузгача бирон-бир амалий қадам қўйилмаяпти. Бундай ҳолатни ўнглаш учун вилоят раҳбарлари, Соғлиқни сақлаш вазирлиги мутасаддилари қандай чора кўрмоқда?

Вилоятда қўшимча иш ўринлари яратиш борасида ҳам ижобий ўзгариш сезилмаяпти. Йил давомида ишга жойлаштиришни сўраб бандлик хизматига мурожаат этган 9 мингдан зиёд кишининг ярми ҳам иш билан таъминланмаган. Уларнинг 71 фоизи эса қишлоқ аҳолиси.

Юртбошимиз сессия қатнашчиларига шундай савол билан мурожаат этди: нега пахтани етиштириш, териб олиш учун бир неча йиллар давомида бошқа ҳудудлардан ҳашарчилар жалб этилади-ю, вилоятнинг ўзидаги ишчи ресурсларидан оқилона фойдаланиш йўқ?

Дарҳақиқат, бу йил вилоятга четдан беш ярим минг нафардан ортиқ киши йиғим-терим ишларига жалб қилинди. Ҳолбуки, ишни тўғри ташкил этган тақдирда бу ёрдамчиларга кетган харажатни, уларга тўланган иш ҳақини вилоятнинг ўз аҳолисига бериш, шу йўл билан уларнинг моддий таъминотини яхшилаш мумкин эди.

Кейинги йилларда вилоятда қонунбузарлик ва жиноятчилик кўрсаткичлари ортиб бораётгани кузатилмоқда. Жорий йилнинг 9 ойи давомида қасддан одам ўлдириш 63 фоизга, босқинчилик 50 фоизга, қасддан оғир тан жароҳати етказиш уч баробарга ошгани, айниқса, воягa етмаганлар томонидан жиноят содир этиш икки ярим мартага кўпайгани вилоят фаоллари ва жамоатчилигини жиддий ташвишлантириши керак.

Яна бир муаммо. Вилоятда халқимизнинг ризқ-насибаси бўлган товар-моддий бойликларни айрим фуқаролар томонидан четга ноқонуний олиб ўтиш ҳолларига чек қўйилмаяпти. Ўзингизга бир тасаввур қилинг, йил бошидан бери биргина ўсимлик ёғини қонунга зид равишда четга чиқариш бўйича 35 та жиноий ҳолат аниқланиб, ишлар суд идораларига оширилган.

Бир томондан, одамларимизнинг кундалик ҳаётий эҳтиёжи учун зарур бўлган кўплаб озиқ-овқат маҳсулотлари ва товар-моддий бойликлар ташиб кетилмоқда, бир ёқдан эса, сифати паст, истеъмолга яроқсиз чет эл молларининг кириб келиши давом этмоқда.

Мисол учун, 2002 йил 1 ноябрь куни Қозоғистон Республикаси Мақтаарал тумани орқали Сирдарё тумани ҳудудига божхона назоратини четлаган ҳолда кириб келаётган 6 та юк автомашинаси текширилганда, уларга ортилган тарвуз ва қовуш остида Хитойда ишлаб чиқарилган 500 миллион сўмликдан ортиқ турли буюмлар борлиги аниқланган.

Вилоятда жиноятчиликнинг ўсиши, адолат тамойилларининг бузилиши сабабларидан бири суд-ҳуқуқ соҳасидаги ислоҳотларнинг талаб даражасида олиб борилмаётганидадир.

Кейинги пайтда мамлакатимизда жиноий жазоларни либераллаштиришга катта эътибор берилаётгани, бу ҳақда тегишли қонунлар қабул қилинаётгани вилоят суд идоралари фаолиятида ўз аксини топмаяпти.

Суд ҳокимияти вакилларининг ҳамон эскича қарашлардан воз кеча олмаётгани одамларнинг ҳақли норозилигига сабаб бўлмоқда. Масалан, Янгиер шаҳар суди судьяси О.Зокирова уч нафар фарзанди ва 7 ойлик ҳомиласи бўлган судланувчи Г.Маъмуровани чақирув қоғозига биноан судга етиб келмагани учун ҳибсга олиш ҳақида қарор чиқарган. Бу қайси инсоний ёки қонуний мезонларга тўғри келади? Бу қип-қизил зўравонлик эмасми?

Бундай нуқсонлар, қонунбузарликларнинг авваламбор, маъмурий, ҳуқуқ-тартибот органлари томонидан содир этилишини асло йўл қўйиб бўлмайдиган ва давлат ҳокимияти идораларини, унинг вакилларини обрўсизлантирадиган, халқимизнинг уларга бўлган ишончини йўқотадиган ҳолатлар, деб баҳолаш даркор.

Бир нарсани очиқ айтишим лозим, деди давлатимиз раҳбари, мансабдор шахс — у прокурор бўладими, суд ёки милиция, бошқа маъмурий ташкилотлар вакили бўладими — уларнинг орасида форма кийиб, давлат номидан ҳукмронлик қиладиган, ўзини йўқотиб, оёғи ердан узилиб, эл-юрт олдидаги масъулиятни, ўзи қаердан, қайси қишлоқ-шаҳардан чиққанини унутган одамлар пайдо бўлса, шуни билингларки, улар шу соҳада ҳалол ишлаётган мингминглаб ходимларнинг обрўсига путур етказади ва уларнинг халқ ишончини қозониш учун қилаётган меҳнатини йўққа чиқаради.

Умуман олганда, Сирдарё вилоятида ҳуқуқ-тартибот, маъмурий органлар фаолиятида, уларнинг оддий инсон ҳуқуқларини ҳимоялаш юзасидан ўз бурчи ва вазифасини бажаришда, тартиб-интизомни қонун доирасида қатъий таъминлашда, авваламбор, ўзларига нисбатан талабчанликни оширишда йўл қўйилган хато-камчиликлар бу соҳада иш анча бўшашиб кетганини кўрсатади.

Бу ҳол барчамизни ташвишга солиши зарур ва бу борада кескин чораларни қабул қилиш вақти-соати келди, деб ўйлайман, деди Президент.

Шундан сўнг сессия кун тартибига қўйилган ташкилий масала кўрилди. Алишер Исроилов бошқа ишга ўтгани муносабати билан вилоят ҳокими вазифасидан озод этилди. Президент Ислом Каримов тавсиясига биноан Ўзбекистон Республикаси Давлат божхона қўмитаси раиси лавозимида ишлаб келаётган Равшан Ҳайдаров вилоят ҳокими этиб тасдиқланди.

Шу муносабат билан давлатимиз раҳбари кадрларни тайёрлаш, танлаш ва жойжойига қўйиш борасидаги айрим фикр-мулоҳазаларини баён этди.

Биз бундан уч йил олдин А.Исроиловга ишонч билдириб, уни вилоят ҳокими лавозимига тасдиқлаганимизда, ёшларимизга тезроқ катта йўл очиш, уларнинг салоҳиятидан кенгроқ фойдаланишни кўзда тутган эдик, деди Юртбошимиз.

Тўғри, дастлабки вақтларда у вилоят ҳаётида ўзгариш ясаш учун бирмунча ҳаракат қилди ва бу борада айрим ижобий натижаларга ҳам эришди. Лекин, очиқ айтиш керак, зиммасига юкланган масъулиятли вазифани талаб даражасида адо эта олмади.

Биргина мисол: халқимизда "Бола йиғламаса, она сут бермайди" деган мақол бор. Мен мана шу уч йил давомида вилоят ҳокимининг бирорта катта анжуманда сўзга чиқиб, бирон марказий идорага кириб, вилоят манфаатларини ҳимоя қилганини кўрмадим. У ҳатто вилоятдаги кескин муаммо — ерларнинг мелиоратив ҳолати бўйича ҳам бонг урмади, масала кўтармади, бу ҳақда бирон бир таклиф ёки дастур билан чиқмади.

Биринчи раҳбар томонидан кадрлар масаласида, аввало, уларни танлаш ва тарбиялаш, босқичма-босқич лавозимларга тайинлаш борасида бир қатор хато ва нуқсонларга йўл қўйилди. Натижада вилоятда кадрлар қўнимсизлиги одатий ҳолга айланиб қолди.

Кейинги икки йил ичида шаҳар, туман ҳокимлари ва уларнинг биринчи ўринбосарларининг деярли барчаси, ширкат хўжалиги раҳбарларининг ярмидан кўпи алмаштирилгани буни тасдиқлайди.

Меҳнатобод, Сайхунобод, Ховос туманлари ҳокимларининг биринчи ўринбосарлари лавозимлари бир йилдан зиёд вақт давомида бўш турганини нима билан изоҳлаш мумкин?

Ёдингизда бўлса, мана шу залда сизлар билан вилоят ҳокимини тайинлаганимизда, мен раҳбар одам маҳаллийчилик ва гуруҳбозлик каби иллатлардан узоқ бўлиши кераклигини алоҳида таъкидлаган эдим, деди Президент.

Афсуски, бундай ҳолатларни бугун Сирдарё вилояти мисолида кўришимиз, бу ҳақда кўп мисолларни, фамилияларни келтиришимиз мумкин. Лекин гап бунда эмас. Ачинарли томони шундаки, вилоят ҳокими томонидан четдан олиб келинган кадрлар ўзларига юклатилган вазифаларни бажаришда билим ва малакаларини кўрсата олмади, аксинча, вилоятдаги ижтимоий муҳитнинг бузилишига, аввало, ҳокимнинг обрў-эътибори тушишига сабаб бўлди.

Мен йўл қўйилган бундай хато ва камчиликларга фақат битта одам айбдор, деган фикрдан йироқман, деб таъкидлади Ислом Каримов. Бу масалада ўз вақтида принципиаллик ва қатъият кўрсата олмаган сиз, вилоят фаоллари ҳамда депутатларнинг ҳам айби бор, албатта.

Вилоятдаги кўпчилик ҳокимларнинг камчилиги шундаки, улар ҳаётнинг ичига кириб бориш, одамларнинг дарду ташвишлари билан яшаш, уларнинг кўнглига йўл топишда ўзини намоён эта олмаяпти.

Ҳолбуки, ҳоким, етакчи деган шахс халқ қандай яшаяпти, унинг орзу-интилишлари, ташвиш-муаммолари нимадан иборат — барча-барчасидан албатта хабардор бўлиши керак.

Умуман, кадрлар масаласида бизда жиддий муаммо бор, деди Юртбошимиз. Эски кадрлар ёши туфайли пенсияга чиқиб кетаяпти. Уларнинг ўрнига муносиб ёш кадрларнинг келиши эса қийин кечаяпти. Ҳаракатчан, билимли ёшларимиз бор, лекин уларнинг ҳали ҳаётий тажрибаси етарли эмас. Мен бугун ёшларимизга қарата, ҳаётни ўрганинглар, фақат пойтахтда яшаб ишлашни мўлжалламасдан, Сирдарёга, Жиззахга, Хоразм ёки Қашқадарёга ҳам боринглар, деб мурожаат қилмоқчиман.

Фақат инглиз тилини ёки бозор иқтисодиёти назариясини билиш билан иш битмайди, аввало, ҳаётни билиш керак. Ёшларимиз ҳаётнинг ичига кириб бориши керак. Ахир, Ўзбекистоннинг юкини ёшларимиз кўтармаса, ким кўтаради?

Мен бугун мана шу залда ўтирганларга, бутун Сирдарё аҳлига мурожаат қилиб айтмоқчиман, ўрнингиздан туриб, бир атрофингизга назар ташланглар, қаранг, сизлар қандай келишган, билаги кучга тўлган одамларсиз, ахир, бундай одамлар билан ечиб бўлмайдиган муаммо борми?

Бунинг учун фақат Сирдарё халқига хос бўлган ғурур, ор-номус, азму шижоатни тиклаш керак. Токи одамлар, мен бу жойда вақтинча эмас, бир умр яшайман, томир ёзаман, деб келганман, шу ер менинг Ватаним, деган кайфият билан яшайдиган бўлсин.

Президент янги сайланган вилоят раҳбарини табриклаб, ишларига муваффақият ва омад тилар экан, барчамиз, аввало, унинг елкасига юкланган вазифа нақадар оғир ва масъулиятли эканини ўзимизга тасаввур қилишимиз лозим, деди.

Янги раҳбар вилоят олдида турган мураккаб вазифаларни бажариш учун ишни нималардан бошлаш, биринчи галда, қандай устувор, қандай муҳим муаммоларга эътибор қаратиш кераклиги ҳақида чуқур ўйлаб, тегишли хулосаларга келиши зарур.

Ҳеч шубҳасиз, ким қандай ташвиш ва кундалик муаммолар билан яшамасин, барчамизнинг орзу-интилишларимиз энг эзгу мақсадларга қаратилган. Биз ҳаётимизнинг тинч ва осойишта ўтишини, фаровон ва осуда кечишини, фарзандларимиз — жондан азиз болаларимизнинг комил инсонлар бўлиб ўсишини, уларнинг келажагидан кўнглимиз тўқ бўлишини истаймиз, шундай олижаноб умид ва орзулар билан яшаймиз.

Ҳар қандай буюк мақсадга етишиш каби, бундай марраларга эришиш учун ҳам биринчи навбатда элюрт уйғониши, белини қаттиқ ва маҳкам боғлаб, шу ғоялар атрофида бирлашиши, барча имкониятларини, мудраб ётган салоҳиятини ишга солиши, сафарбар қилиши зарур.

Биз эл-юртимизнинг ғурурини кўтаришимиз, биз киммиз, кимларнинг авлодимиз, нима учун кимдандир кам бўлишимиз керак, деган ғояларни одамларимиз, аввало, ёшларимизнинг онгига, юрагига сингдиришимиз даркор, дея таъкидлади Ислом Каримов. Ҳар қайси инсон буюк куч соҳибидир. Фақат уни уйғота билиш керак.

Мана шундай ғояларни уйғотиш, одамларни бирлаштириш, бошини қовуштириш учун эса уларнинг кўнглига йўл топиш, қалбига кириб бориш зарур. Агар мендан, ана шундай улуғ салоҳиятни ишга солиш учун аввало нима керак, деб сўралса, бунинг учун элюртни ўз атрофида жипслаштиришга қодир, шундай хусусият-фазилатларга эга бўлган раҳбарлар майдонга чиқиши керак, деб жавоб берган бўлардим.

Бир сўз билан айтадиган бўлсам, раҳбар деган одам фидойи бўлиши, халқнинг дарду ташвишларини, орзу-умидларини юрагидан, қалбидан ўтказиб, уларни рўёбга чиқариш, зиммасига юкланган вазифаларни адо этиш учун ўзининг ҳаётини фидо қилишга ҳам тайёр бўлиши керак.

Биринчидан, одамларни, эл-юртни юксак мақсадлар ва марраларга даъват қиладиган раҳбар, аввало, ўзининг кундалик ҳаёти, бутун борлиғи билан бошқаларга ўрнак бўлиши, ҳақиқий курашчи бўлиши шарт.

Иккинчидан, бу мақсадларга эришиш учун раҳбар шу ғояларни ўзининг шахсий ғоялари деб биладиган фидойи инсонларни ўз атрофида бирлаштириши керак. Лекин улар хушомадгўй, лаганбардор кимсалар эмас, балки раҳбар билан маслакдош, ҳамфикр, эл-юрт манфаати йўлида сидқидилдан меҳнат қиладиган, ҳалол ва пок одамлар бўлиши лозим. Раҳбар ана шундай одамларни топиши, уларга таяниб ишлаши зарур.

Учинчидан, раҳбар ўз олдига ҳавойи, баландпарвоз мақсадларни эмас, балки аниқ, амалий вазифаларни қўйиши лозим. Бунга эришиш учун у, бошида оз бўлса-да, одамлар ҳаётини яхшилашга бевосита таъсир кўрсатадиган амалий ишларни қилиши керак.

Тўртинчидан, раҳбар қуруқ ваъдабозликка берилмаслиги, ҳаммага ёқиш кайфиятидан узоқ бўлиши зарур. Энг муҳими, раҳбар изланувчан, тадбиркор, қатъиятли, керак бўлса, қаттиққўл ҳам бўлиши, ҳар қандай шароитда ҳам ўзини йўқотмаслиги, давлат, халқ манфаатини ҳимоялаш йўлида жонини ҳам аямаслиги, бошқаларни ҳам шунга сафарбар қила билиши керак.

— Ўйлайманки, кўп-кўп ҳаёт синовларини бошидан ўтказган Сирдарё вилояти меҳнат аҳли, мана шу залда тўпланган фаоллар, — деди Президент Ислом Каримов пировардида, — бугун билдирилган танқидий фикрлардан тегишли хулоса чиқариб олади ва янги раҳбар билан бирга ҳамжиҳатликда меҳнат қилиб, мавжуд муаммоларни тез орада ижобий ҳал этади. Ва қисқа вақт ичида Сирдарё воҳасининг аввалги обрў-эътибори тикланади, деб ишонч билдиришга рухсат бергайсиз.

(ЎзА).

«Фармация – 2002»

Пойтахтимизда учинчи бор ўтказилаётган "Фармация-2002" республика ярмаркаси кеча ўз ишини якунлади. Ярмаркага "Ўзфармсаноат" давлат акциядорлик компаниясига қарашли корхоналар, ишлаб чиқариш ва савдо фирмалари, шунингдек, МДҲ давлатларидаги корхоналар ўзларининг дори-дармон препаратлари, вакциналар, зардоблар, тиббиёт эҳтиёжидаги маҳсулотлар ва бутловчи маҳсулотларини намойиш этдилар.

Корхоналарда ишлаб чиқарилган маҳсулотлар билан бир қаторда ярмаркада фармацевтика соҳасидаги "Ноу-хау" бўйича илмий ишлар, дори-дармон хомашёлари, моддий-техника ресурслари, жиҳозлар ва бутловчи қисмлар ишлаб чиқариш ва етказиб бериш ҳақидаги таклифлар ҳам намойиш этилди.

Мазкур ярмаркада "Ўзфармсаноат" ДАК тизимидаги корхоналар билан бир қаторда "Берлин Хеме", "Интер Глобе", "Доктор Абиди" сингари ўнлаб хорижий фирма ва компаниялар, хусусий тадбиркорлар муваффақиятли иштирок этдилар. Унда 500 турдаги дори-дармонлар билан бир қаторда янги препаратлар ҳам намойиш этилди.

СУРАТДА: *ярмаркадан лавҳа акс эттирилган.*

Нўъмонжон МУҲАММАДЖОНОВ олган сурат.

НАВОИЙНИНГ ДУНЁВИЙ ШУҲРАТИ

(Давоми. Боши 1-бетда).

Навоийнинг дунёвий шуҳрати ўз давридаёқ бошланган эди. Унинг асарлари Туронзамин ҳудудларидан чиқиб, Чин, Эрон, Араб давлатлари, Туркия, Гуржистон, Арманистонда ҳам ўз мухлисларини топган эди. Подшоҳлар бир-бирларига туҳфа сифатида Навоий асарларини юборар эдилар. Бу мамлакатлардаги кўпгина шоирлар Навоий услубида ижод қила бошладилар. Буюк ижодкор асарлари юксак маҳорат намунаси бўлиб келди. XVII асрда яшаган грузин шоири Нодар Персоданидзе "...биз шоирликда бирон кишини у билан тенглаштириб тасаввур қила оламизми?" деб хитоб қилгани бежиз эмас.

XIX асрдан бошлаб Европа давлатлари ва Россияда Навоий ижодига қизиқиш кучайди. Француз шарқшуноси Катрмер 1841 йилда босилган мажмуасида "Муҳокамат ул-луғатайн" ва "Тарихи мулуки Ажам" асарларини, И.Н.Березин "Турк хрестоматияси" тўпламида шоир асарларидан парчаларни эълон қилган эди. Рус шарқшуноси М.Никитский 1856 йили "Амир Низомиддин Алишер, унинг давлат ва адабиёт соҳасидаги аҳамияти" мавзуида магистрлик диссертациясини ёзди. Шундан кейин Н.И. Ильминский, В.В.Вельяминов-Зернов, В.В.Бартольд, Е.Э.Бертельс, М.Белен, Паве де Куртейль, Э.Браун сингари машҳур олимлар Навоий ижодий мероси ҳақида тадқиқотлар олиб бордилар.

Навоий ҳаёти ва фаолиятини ўрганиш миқёси XX асрда янада кенгайди. 1941 йили қамал қилинган Ленинград шаҳрида шоир ижодига бағишланган анжуманнинг ўтказилиши илм йўлидаги фидойиликнинг ёрқин намунаси бўлган эди. Кейинги ярим аср давомида Навоий асарлари жаҳоннинг турли мамлакатларида қайта-қайта чоп этилди, у ҳақда турли тадқиқотлар, бадиий асарлар яратилди. Жаҳон тинчлик кенгаши 1968 йили Навоий юбилейи муносабати билан йўллаган табрикномасида: "Жаҳон маданиятининг энг яхши дурдоналарига мансуб бўлган Алишер Навоийнинг қудратли ҳаётбахш шеърияти бутун тараққийпарвар инсониятнинг бойлиги бўлиб қолди", деб эътироф этган эди.

Бугун Алишер Навоий ҳақли суратда жаҳон маданиятининг мумтоз вакиллари сафидан ўрин олди. Талабаю олимдан тортиб давлат арбобигача унинг мероси билан қизиқмоқда, асарларида тараннум этилган олижаноб ғоялар ва фалсафий мушоҳадалардан завқ олмоқда. Биргина мисол. 1988 йили АҚШнинг собиқ Президенти Р.Рейган Москва университети талабалари билан учрашувда Навоий ижодига юксак баҳо берган эди.

Навоий ижоди ўзининг ҳақиқий қадр-қимматини мустақил Ўзбекистонда топди, дея оламиз. Истиқлолимизнинг биринчи йили Алишер Навоий йили деб аталган эди. Ўша йили Тошкентда Навоийнинг улуғвор ҳайкали ва миллий боғи очилди. Ўтган йили эса Навоий шаҳрида шоирнинг яна бир улкан ҳайкали ва кўркам боғ барпо этилди. Агар шоир асарлари илгари шўролар мафкурасига мосланиб, узуқ-юлуқ эълон қилинган бўлса, бугун мукаммал шаклда мухлислар қўлига етиб бормоқда. Мактаб ўқувчиларидан университет талабаларигача, оддий ишчидан олиму муҳандисгача унинг ижодидан баҳраманд бўлмоқда. Шоир номидаги Адабиёт музейи, Катта театр, миллий кутубхона, ўнлаб мактаб ва муассасалар ҳар куни минглаб мухлисларни ўз бағрига олади.

Москвадаги ҳайкалнинг эса ўзига хос тарихи бор. Ўтган йили академик Константин Фролов ва Александр Яковлев, санъаткор Ирина Архипова, шоира Римма Казакова, кардиохирург Ренат Акчурин ва депутат Элла Памфиловалар Москва шаҳри мэри Юрий Лужковга мурожаат қилиб, Навоий ҳайкалини ўрнатишни таклиф қилган эдилар. Бу таклиф қабул қилинди. Ўзбекистонда хизмат кўрсатган санъат арбоби Равшан Миртожиев эскизи бўйича Тошкентда бронзадан қуйилган 5 метрлик ҳайкал шаҳарнинг марказий қисмидаги Серпухов майдонида қад кўтарди. У уч метрли гранит пойдеворга ўрнатилди. Пойдеворга шоирнинг "Олам аҳли билингизким, иш эмас душманлиғ, ёр ўлинг бир-бирингизгаким, эрур ёрлиғ иш" деган ҳикматли сўзлари битилган.

Барча даҳо санъаткорлар сингари Алишер Навоий ҳам ўзининг номи ва яратган асарлари асрлар оша яшаб қолишига ишонган эди. "Умидим улдурки ва хаёлимга андоқ келурки, сўзим мартабаси авждан қуйи энмагай ва ёзган асарларимнинг тантанаси аъло даражадан ўзга ерни ёқтирмагай", деб ёзган эди у. Бу башоратомуз сўзлар ижобат бўлди. Эндиликда шоир сўзлари дунё бўйлаб ўзининг юксак парвозини давом эттирмоқда.

Насриддин МУҲАММАДИЕВ.

CNH: замонавий қурилиш техникаси

Ҳамкорлик

Етакчи экспертларимиз "Кейс Нью Холланд" (CNH) Америка компанияси ишлаб чиқараётган гидромелиоратив ва йўл-қурилиш техникасининг Тошкентда очилган кўргазмасини Ўзбекистоннинг иқтисодий ҳаётидаги энг муҳим ҳодисалардан бири сифатида таърифламоқдалар. Компания томонидан ташкил этилган ушбу кўргазмада CNH Қурилиш ва қишлоқ хўжалик техникалари департаментлари, "ЎзКейсМаш", "ЎзКейсТрактор", "ЎзКейсСервис", "ЎзКейсАгролизинг" қўшма корхоналари, "Кейс Нью Холланд" компанияси ва "Ўзқишлоқхўжаликмашхолдинг"нинг модель хўжаликлари, "Рейнольде" ва "Квернеланд" компаниялари иштирок этмоқда.

Кўргазмага юксак доирада эътибор қаратилаётганидан маълумки, унга жиддий аҳамият берилмоқда. Ҳукумат аъзолари, кўплаб вазирликлар ва идоралар, йирик компания ва фирмаларнинг раҳбарлари, қурилиш, аграр ва иқтисодиётнинг бошқа соҳалари етакчи мутахассислари, шунингдек, мамлакатнинг деярли барча минтақаларидан манфаатдор ташкилотлар вакиллари иштирок этаётгани ҳам шундан далолат беради.

Кўргазманинг расмий очилиш маросимида Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг биринчи ўринбосари Козим Тўлаганов ва "Кейс Нью Холланд" компанияси президентининг ўринбосари Роберт Пио сўзга чиқдилар. Ушбу кўргазманинг ташкил этилиши кенгайиб бораётган ҳамкорликнинг Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов "Кейс Нью Холланд" компанияси президенти ва ижрочи директори Паоло Монферинони ва ушбу компания директорлари кенгаши раиси Жан-Пьер Россони қабул қилган чоғида келишиб олинган вазифаларни амалга оширишнинг мантиқий давоми бўлганлиги таъкидланди.

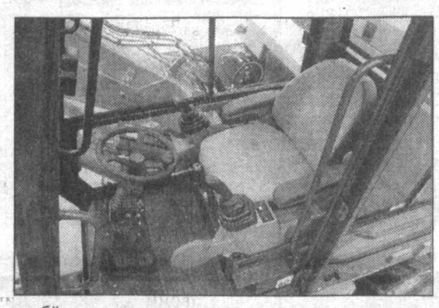

Кўргазма иштирокчилари 865B автогрейдери, 115 OH занжирли бульдозер, 988P ғилдиракли экскаватор, 821C ғилдиракли юклагич, 580 SM белкуракли юклагич, SV 216 тебранма ғалтак, CX 210 гидроболғали-занжирли экскаватор ва CX 210 узун хартумли-занжирли экскаватор каби техника воситаларини катта қизиқиш билан кўздан кечирдилар. Таъкидлаш жоизки, ана шу техникаларнинг ҳаммаси АҚШдаги корхоналарда ва синов майдонларида бўлиб, у ердаги иш жараёнлари билан танишиб қайтган ўзбекистонлик мутахассисларнинг истаклари билан ушбу кўргазмага қўйилган.

Операторлар намойиш этилаётган техникаларни юргизиб, уларнинг зиммасига юклатилган вазифаларни маромига етказиб бажара олишини амалда кўрсатдилар. Шунда қузатувчилар ҳайратга тушиб, ҳақиқатан ҳам замонавий техника воситалари илмий-техник тафаккурнинг энг янги ютуқларини ўзида мужассам этганлигига ишонч ҳосил қилдилар.

Қузатувчилар, шунингдек, "ЎзКейсМаш" қўшма корхонасининг кабиналарни тайёрлаш ва бўяш мажмуаси, пайвандлаш ҳамда сифатни назорат қилиш участкаларидан иборат ишлаб чиқариш қувватлари билан танишдилар. Бу ердаги кўргазмалар залига қўйилган қишлоқ хўжалик техникалари, жумладан, MX 240, MXM 155, TL 100 тракторлари, 2366 дон комбайни, 2022 пахта териш машинаси, 11,5 CFB8 скрейпери, LD 200 плуги, шунингдек, CNH компанияси ва бошқа қўшма корхоналарнинг стендларини томоша қилдилар.

Кўргазмага ташриф буюрганларнинг унга берган илк баҳолари анча юқори. Айниқса, унинг юксак даражада ташкил этилганлиги алоҳида таъкидланмоқда. Чунки бу ерга қўйилган ҳар бир экспонат бор бўйича қузатувчи кўз ўнгида намоён бўлади. Ташкилотчиларнинг бутун саъй-ҳаракатлари шунга қаратилган. Яъни улар "Ҳар бир қатнашчи ушбу техника чиндан ҳам жаҳон андозалари даражасида тайёрланганми, ҳаммаси XXI аср техникаси эканлигини ўз кўзи билан кўриб, ишонч ҳосил қилсин», дейишмоқда. Техникани яхши тушунадиган мутахассислар CNH компанияси томонидан тақдим этилган техникаларнинг афзалликларини муносиб қадрлашлари турган гап.

Дарвоқе, CNH компанияси Ўзбекистон бозорида биринчи марта қатнашаётгани йўқ. У қишлоқ хўжалик техникаларини етказиб берувчи энг йирик компания, шунингдек, юқорида тилга олинган тўртта қўшма корхонанинг ҳаммуассиси сифатида республикамизда аллақачон танилган. Мамлакатимиз далаларида бугунги кунда мазкур қўшма корхоналарда йиғилган 5200 дан зиёд "Кейс" русумли техника воситалари ишламоқда. "ЎзКейсСервис" қўшма корхонаси мутахассислари эса уларни ўз вақтида, сифатли таъмирлаб ҳамда техник хизмат кўрсатилишини таъминламоқдалар.

Бироқ "Кейс Нью Холланд" компанияси қишлоқ хўжалик техникалари билан бир қаторда турли русумдаги қурилиш ва гидромелиоратив техникаларни ҳам ишлаб чиқараётганини таъкидлаш жоиз. Афсуски, унинг бу йўналишдаги фаолияти Ўзбекистондаги талабгорларга яхши маълум эмасди. Ташкил этилган кўргазма эса ана шу камчиликнинг ўрнини тўлдириши шубҳасиз.

CNH компаниясининг шаклланиши ва оёққа туриши тарихи кўпчиликни қизиқтириши табиий. Унинг илк таркибий қисми — "Кейс" корпорациясининг илдизи АҚШнинг Висконсин штатилик ихтиročи Кейс томонидан 1842 йилда асос солинган "Д.И.Кейс Компани" фирмасига бориб тақалади. Айни шу фирма у тез орада қишлоқ хўжалиги учун буғ билан ишлайдиган машиналар ишлаб чиқарувчи жаҳондаги етакчи фирма бўлиб қолди. Ўзбекистон билан фаол ҳамкорлик йўлга қўйилган. 1995 йилда эса CNH қишлоқ хўжалиги ҳамда қурилиш техникаларини ишлаб чиқарувчи дунёдаги йирик компаниялардан бирига айланган. 1999 йилнинг ноябрида унга "Кейс Корпорейшн" билан "Нью Холланд" қўшилгач, янги "Кейс Нью Холланд" (CNH) компанияси вужудга келди. Унинг акциялар бўйича капитали — 12 миллиард доллар. Ҳар икки компания ҳам ўз маҳсулотининг савдо маркаси ҳамда алоҳида дистрибьютер тармоғини сақлаб қолган.

Кўриниб турибдики, иккала буюк компаниянинг бирбири билан қўшилиши уларнинг умумий фаолиятига катта ижобий таъсир кўрсатди. Эндиликда CNH қишлоқ хўжалик техникаси ишлаб чиқарувчи дунёдаги энг йирик компания ҳисобланиб, қурилиш техникалари ишлаб чиқариш бўйича эса биринчи учликка киради. У МДҲ мамлакатларига ўз маҳсулотини етказиб берувчи асосий компания ҳамдир. Масалан, 2001 йилда Ҳамдўстлик давлатларига келтирилган чет эл техникасининг 70 фоизи шу компания ҳиссасига тўғри келди.

CNHда 31 мингдан зиёд киши ишлайди. Маҳсулотларни сотиш дилер ва дистрибьютерларнинг кенг тармоғи (150 та мамлакатда 12 мингдан зиёд киши) орқали таъминланади. 2001 йилда компаниянинг умумий даромади қарийб 10 миллиард долларни ташкил этди.

CNHнинг асосий фаолият қишлоқ хўжалик ва қурилиш техникалари ишлаб чиқариш, молиявий хизмат кўрсатишдан иборат. У қишлоқ хўжалиги учун трактор, дон комбайни, пахта териш ва озуқа ўриш машиналари, плуг, сеялка, суғориш агрегатлари ва бошқа ускуналар (жами 300 хилдан зиёд), қурилиш соҳаси бўйича экскаваторлар, ҳар хил қувватли ва турли ишларда фойдаланиладиган юклагичлар, бульдозер, ўзиғардгич, грейдер, ҳандақ қазувчи ва бошқа техника ҳамда ускуналар (жами 130 турдан кўп) ишлаб чиқаради.

CNHнинг кейинги йиллардаги ютуқлари, айниқса, бозор конъюктурасидан кўра, кўпроқ пухта ўйлаб, илмий асослаб тузилган "ҳаракат стратегияси"нинг изчил амалга оширилаётгани билан боғлиқ. Компания муҳандислари, конструкторлари ва менежерларининг энг яхши ижобий режаларини ўзида мужассам этган бу стратегия харажатларни камайтириш, сифатни яхшилаш, маҳсулот сотишни такомиллаштириб бориш, янги, юқори сифатли маҳсулотлар яратиш орқали истеъмолчилар талабини янада тўлароқ қондириш имконини бермоқда. Бизнес фаолиятининг истиқболи юксак сифатли маҳсулотлар конструкциясини яратиш, ишлаб чиқариш ва белгиланган муддатда, шу билан бирга, рақобатбардош нархларда етказиб беришга боғлиқ эканлигини компания аҳли жуда яхши тушунади. Шу боис CNH барча жаҳон бозорларида мижоз ва дилерларга фақат улар хоҳлаган ва айнан муҳтож бўлиб турган маҳсулотларни тавсия этиш қоидасига амал қилади. Айни чоғда компания ўз маҳсулотини сотгандан кейин унинг тақдири билан ҳам қизиқиб бораги, ўзини шунга масъул, деб билади. Унинг эҳтиёт қисмларни кенг кўламда тақсимлаш дастури дилерлар учун истеъмолчиларга ишончли кафолат бериш имкониятини яратадики, бу CNHнинг мижоз ва истеъмолчилар билан узоқ муддатли ҳамкорликка интилишидан далолат беради. Шубҳа йўқки, бундай муносабат компанияга нисбатан ишончни оширади, бутун дунёдаги мижозлар билан алоқани яхшилайди, унинг маҳсулотлари қаерда ишлатилмасин, компаниянинг лозим даражада хизмат кўрсатишга интилишини кўрсатади.

CNHнинг Ўзбекистон қишлоқ хўжалик техникалари бозорига кириб келганига, юқорида айтганимиздек, ҳали кўп вақт бўлгани йўқ. Бироқ ҳозирданоқ у аъло даражада эътибор қозонди. У билан ҳамкорлик қатъий шартнома асосида ривожланиб бормоқда. Ушбу муносабатлар 1996 йилда республика ҳукумати билан узоқ муддатли ҳамкорлик тўғрисида тузилган битимга биноан тартибга солинмоқда. Битимнинг асосий бандлари муваффақиятли амалга оширилянпти. Ҳар икки томоннинг фикрига кўра, ҳозирги вақтга келиб, ҳамкорликнинг қишлоқ хўжалик техникалари билан боғлиқ бўлган биринчи босқичи якунланди. Энди эса, CNH компанияси вице-президенти Роберт Пио кўргазманинг очилиш маросимида таъкидлаганидек, ҳамкорликнинг янги, яъни ушбу компания раҳбарларининг шу йил февраль ойида Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов билан учрашуви чоғида белгилаб олинган иккинчи босқичига ўтиш вақти келди. Унинг мағиз-моҳияти республикани мустаҳкам ва юқори унумли гидромелиоратив ва йўл-қурилиш техникаси билан таъминлашдан иборат. Янги очилган кўргазманинг асосий вазифа-мақсадлари ҳам шунга қаратилган. Барча манфаатдор ташкилот ва мутахассисларни техникаларнинг имкониятлари билан чуқурроқ таништириш, ўзаро фойдали ҳамкорликни янада чуқурлаштириш шулар жумласидандир. Зеро, компания раҳбарияти бу масалага доимо жиддий эътибор бериб келмоқда.

CNH вице-президентининг ишонч билдириб айтишига кўра, компания Ўзбекистоннинг гидромелиоратив ва йўл-қурилиш техникасига бўлган эҳтиёжини қондиришга тайёр. Яқин келажакда эса, бундай маҳсулотлар ишлаб чиқаришни республикада фаолият кўрсатаётган қўшма корхоналарнинг ўзида йўлга қўйиш имкониятлари мавжуд. Бу борада аллақачон ўзаро фикрлашувлар бошланган. Жумладан, экскаватор ишлаб чиқаришни "Ўзқишлоқхўжаликмашхолдинг" корхоналари ўз зиммаларига олган бўлса, бошқа идоралар иштирокида маҳаллийлаштиришнинг комплекс дастури ишлаб чиқилган.

Компания бир нечта техникани Хоразм ва Тошкент вилоятлари, Қорақалпоғистон Республикасида, кейинчалик эса, Ўзбекистон давлат қишлоқ хўжалиги техника ва технологиясини сертификациялаш ва синаш марказида синаб кўрди. Ва улар фойдаланиш учун тавсия этилди. Вице-президентнинг айтишича, "Кейс" туркумидаги техникаларнинг муҳим афзалликлари кўпгина қисм ва узелларининг бир хил шаклга келтирилганлигидандир. Сервис хизмати бўйича Ўзбекистонда яратилган мустаҳкам база янги йўналишдаги ана шу техникаларни ҳам қамраб олади ва бу уларни ишга яроқли ҳолда сақлаш, хизмат кўрсатиш муддатини узайтириш имконини беради.

«ЎзКейсмаш» қўшма корхонасида очилган кўргазма 30 ноябргача фаолият кўрсатади. Ҳозир эса унинг ҳар бир куни иштирокчилар учун мазмунли ва фойдали ўтмоқда.

Озод САИДОВ.

Долзарб мавзуда суҳбат

Давр билан ҳамқадам

Ўзбекистон Телерадиокомпаниясининг «Ўзбектелефильм» студияси ҳужжатли кино ижодкорлари Ватанимиз киносолномасини яратиш устида тинимсиз меҳнат қилиб келаяптилар.

«Ўзбектелефильм» ташкил топганига 30 йилдан ошиб қолди. Мустақилликка қадар студиянинг ҳар йиллик маҳсулоти бор-йўғи 15 соатлик ҳужжатли ва илмий-оммабоп фильмлардангина иборат эди. Энди, студия замонавий, махсус техникалар билан қайта жиҳозлангач, «Ўзбектелефильм»да бир йилда 30 қисмдан кўпроқ бадиий, 40 соатга яқин муддатда намойиш этиладиган ҳужжатли, ўқув ва илмий-оммабоп фильмлар яратила бошланди. Бундан ташқари, ўзбек тилига минг соатдан кўпроқ муддатда намойиш этиладиган хориж киносериаллари ўгирилмоқда, бу ерда анимистик мультфильмлар яратишга ҳам киришилди...

Ўзбекистон Телерадиокомпанияси раиси Абдусаид КЎЧИМОВ мухбиримизга «Ўзбектелефильм» студиясининг фаолияти тўғрисида янада батафсилроқ сўзлаб берди.

— Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, ҳозирги кунда МДҲ давлатларида, умуман, Осиё қитъасидаги кўпгина мамлакатларда ҳамэнг замонавий техника билан жиҳозланган ҳамда малакали иҳодий кучлар билан таъминланган, шунингдек, бу қадар кўп телевизион бадиий, ҳужжатли ва илмий-оммабоп фильмлар ярата оладиган бошқа студия йўқ. Масалан, ўтган йили Россияда «Телефильм» студияси вужудга келди, у фақат телеэкран учун ишлайди. Биздагига ўхшаш телевизион киностудиялар АҚШ, Англия, Аргентина, Мексика, Таиланд, Ҳиндистонда ҳам бор. Уларнинг иш тажрибасини ўрганиб, тўғри йўлдан бораётганлигимизни ҳис қилдик. Айнан телевизион киностудиялар чиқараётган телесериаллар телекомпания иқтисодий мустақиллигига асос бўлаётир.

«Ўзбектелефильм» ҳам бу йўналишда дастлабки қадамларни ташламоқда. Бир қатор хорижий телекомпаниялар билан ҳамкорликда бадиий ва ҳужжатли фильмлар ва сериаллар яратиш бўйича музокаралар бошладик. «Ўзбектелефильм» кино ижодкорларининг асарлари нуфузли халқаро телевизион анжуманларда тобора кўплаб махсус совринлар ва дипломларга сазовор бўлмоқда.

Фақат шу йилнинг ўзида «Ўзбектелефильм» тамғаси остидаги ҳужжатли ва бадиий фильмларимиз билан Польша, Япония, Канада, Голландия, Россия ва Украинада бўлиб ўтган кинофестивалларда иштирок этдик. Киноижодкорларимизнинг кўпгина ишлари хорижий мутахассисларнинг диққат-эътиборини қозонди. Украинанинг Ялта ва Одесса шаҳарларида бўлиб ўтган халқаро кинофестивалларда эса, «Ўзбектелефильм» ўндан кўпроқ асарлари билан қатнашди ва биратўла учта фильмимиз диплом ва совринлар билан тақдирланди. Ялтада бўлиб ўтган III Халқаро кинофестивалда режиссёрлар Баҳодир Аҳмедов ва Людмила Гармашларнинг «Дунёни уйғотган башорат» фильми энг яхши фильмлардан бири деб топилди. Бу фильмда мамлакатимиз Президенти Ислом Каримовнинг халқаро терроризмга қарши муросасиз муносабати тўғрисида ҳикоя қилинади. Шунингдек, Ялта ва Одессадаги кино кўрикда илдизи кўҳна тарих қаърига сингиб кетган ўзбек халқи ижодининг бойликлари ва мафтункор кучи тўғрисида ҳикоя қилувчи «Бойсун» фильми ҳам совринг сазовор бўлди ва диплом билан тақдирланди.

«Вақт синовидан ўтган дўстлик» видеофильмимиз ҳам жуда катта муваффақият қозонди. Одессада, «Ягона Украина» номли IV ошкора кўрик-танловда ушбу фильм «Қора денгиз чағалайи» деб аталган Гран-прига лойиқ деб топилди. Бу фахрли совғани ва бошқа диплом ҳамда совринларни Ўзбекистон Телерадиокомпаниясига Украина Республикасининг Ўзбекистондаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси жаноб А.И.Касьяненко тантаналли равишда топширди. Анатолий Иванович уларни топширар экан, ўзбекистонлик киноижодкорларнинг юксак ижодий маҳоратини алоҳида таъкидлади.

— Бугун, табиийки, студия ижодий жамоаси учун энг асосий ва долзарб мавзу, бу ажойиб замондошларимиз, Ватанимиз фаровонлиги ва ривожи йўлида ўзини фидо қилаётган кишиларнинг ёрқин, бетакрор тимсолларини кинотасмаларда кўрсатишдан иборат, албатта.

— Шу йилнинг октябрь ойи охирида ва ноябрь ойининг дастлабки кунларида Ўзбекистон телевидениесининг биринчи канали орқали «Хуршида» номли кўп қисмли бадиий фильм катта муваффақият билан намойиш этилди. Фильмнинг бош қаҳрамони тадбиркор қиз, янгиликка интилувчан фермер ва мамлакатимизда демократик ислоҳотларни ўтказиш йўлида толмас курашчидир (Унинг экрандаги тимсолини ёш, бироқ ҳозирнинг ўзидаёқ элга танилиб қолган актриса Тамара Ҳазратқулова яратди). Хуршида образи телетомошабинлар эътиборини, айниқса ёшлар меҳрини қозонди.

Шу кунларда «Ўзбектелефильм» студиясида «Тақдир йўллари» номли икки қисмдан иборат телевизион бадиий фильм устида иш олиб борилмоқда. Бу фильмда темирйўлчиларнинг кундалик ҳаёти ва меҳнати ҳақида ҳикоя қилинади. «Магистратура» деб аталган тўрт қисмли яна бир бадиий фильм устида ҳам қизғин иш олиб борилаяпти. Адибимиз Тоҳир Малик сценарийси асосида бу фильмни таниқли актёр, бугунги кунда режиссёрлик соҳасида ҳам ўзини синаб кўраётган Мурод Ражабов суратга олаяпти. Унда ўз тақдирини ҳуқуқ-интизом ҳимоячичилиги соҳаси билан боғлаган ёшлар тўғрисида ҳикоя қилинади.

Қамчиқ довонидаги йўл қурувчиларининг қаҳрамонона ҳаётига бағишланган «Довон» номли бадиий телефильмни суратга олишга ҳам тайёргарлик кўрилмоқда.

«Ўзбектелефильм» студиясида энг кичик томошабинлар — болаларимизга аталган қизиқарли фильмлар устида ҳам иш кетаяпти. Мактаб ўқувчиларининг қишки таътил кунларига кинодраматург Раъно Солиҳова асари асосида ишланган беш қисмли «Шертойнинг саргузаштлари» фильми яхши совға бўлади.

Лекин бу ҳаммаси эмас. «Ўзбектелефильм» бундан кейин, ёш томошабинларга «Шум бола» номли ойлик ҳажвий-қувноқ болалар киножурналини ҳам ҳадя этиб боради. Ушбу киножурнални яратиш устида «Нишона» ижодий бирлашмаси ҳомийлигида ёш, истеъдодли яратиш устида кинорежиссёр Яшнар Худойберганов ишламоқда. Киножурналнинг биринчи сони телеэкранда намойиш этилди. Ҳозир унинг иккинчи ва учинчи сонлари тайёрланаяпти.

Студияда «Буюк аждодларимиз» рукни остида бадиий-публицистик фильмлар туркумини яратиш борасида ҳам саъй-ҳаракатлар бошланди. Яқинда худди шу йўналишда режиссёр Темир Аҳмадхўжаев томонидан ишланган «Алишер Навоий» номли бир соатлик фильмнинг телевидение биринчи канали орқали тақдимоти бўлади. Маълумки, бу туркумда бундан олдин «Баҳоуддин Нақшбанд», «Имом ат-Термизий», «Ал-Фарғоний», «Жалолиддин Мангуберди» каби тарихий фильмлар яратилган ва телетомошабинларга тақдим этилган эди. Айни кунларда «Имом ал-Бухорий» ва «Занги ота» фильмлари ҳам кўрсатилишга тайёрлаб қўйилди.

Яна бир туркум ҳужжатли фильмлар тўғрисида ҳам алоҳида тўхталиб ўтишни ўринли, деб биламан. Улар «Шаҳарлар — Ўзбекистон гавҳарлари» рукнидадир. Мамнуният билан айтишимиз керакки, уларнинг барчаси ЮНЕСКО назарига тушди. «Самарқанд» номли фильм эса бу нуфузли халқаро ташкилот томонидан жаҳоннинг 100 дан кўпроқ мамлакатларига тарқатилди. Худди шу рукндаги бошқа фильмларимизга ҳам буюртмалар тушаяпти.

Телетомошабинларда «Биз билган ва билмаган тарих» туркумидаги фильмлар ҳам катта қизиқиш уйғотди. 6 қисмли «Оғир синовлар даври» ҳужжатли видеофильми ва 4 қисмли «Тарих ҳукм чиқаради» ҳужжатли фильми телетақдимотдан кейин Ўзбекистон халқлари тарихи музейига ҳадя этилди. Ҳозир бу фильмлар оммавий нусхаларда кўпайтирилмоқда.

Мен «Чархпалак» ва «Қайтмас» бадиий фильмлари тўғрисида махсус тўхталиб ўтирмасам ҳам бўлади. Негаки, бу фильмлар видеокассеталарда кўп минг нусхаларда тарқатилди ва Алишер Навоий номидаги Санъат саройида кенг томошабинлар томонидан мириқиб кўрилди. Бизнинг ҳисоб-китобларимизга кўра, бу фильмларни кинотеатрларда 200 мингдан кўпроқ томошабин кўрган.

Суҳбатимизни якунлаб шуни айтишни хоҳлардимки, «Ўзбектелефильм» студиясида бугун 300 дан кўпроқ ўз ижодий касбининг фидойилари меҳнат қилмоқда, улар телеэкранларимизда имкон қадар яхши ва қизиқарли фильмларни бундан кейин янада кўпайтириш устида қизғин ишлайверадилар. Ишончим комилки, кино санъати мухлислари ва кўп миллионли телетомошабинлар ҳам Ватанимиз киностудияси усталарининг заҳматкаш меҳнатини қалбдан қадрлайдилар.

TS TECHNOLOGY

КАФОЛАТ 3 ЙИЛ

...Энг яхши танлов

Жаҳондаги етакчи компаниялар ўз компьютерларини одатда юқори баҳоларда таклиф этадилар. Бунинг асосий сабаби шуки, уларнинг баҳосига бутун дунё бўйлаб қилинаётган реклама ҳамда дунёнинг нариги бурчагидан олиб келиш учун кетадиган йўл харажатлари киради.

БИРОҚ БОШҚАЧА ҲАМ БЎЛИШИ МУМКИН

TS-Technology таклиф этади

TS-Technology компьютерлари — бу юқори сифат ва муносиб нархлар
TS-Technology компьютерлари — бу 3 йиллик кафолат
TS-Technology компьютерлари — бу бутун мамлакат бўйлаб сервис-марказлари хизмати
TS-Technology компьютерлари — бу жаҳон талабларига тўла жавоб беради
TS-Technology компьютерлари — бу ўзбек ва рус тилларидаги қўлланма

TS-Technology компьютерлари — бу миллий бренд

Давлат ўқув муассасалари учун йилнинг охиригача имтиёзли нархлар белгиланган.

Қўшимча маълумотлар учун: Тошкент шаҳри, Ҳамид Олимжон майдони, Пойтахт бизнес мажмуасининг ғарбий томони, 29-30 офисга мурожаат қилинг.
Тел.: 137-72-91, 137-72-92.
Факс: 137-72-93.
e-mail: sales@tstech.uz

Компьютер техникаларини харид қилиш истагида бўлганлар компания ҳамкорларига ҳам мурожаат этишлари мумкин.

Асака маҳсулоти жаҳон бозорига чиқади

Американинг «Вержест Лтд» корпорацияси Тошкентдаги «Ўзбек—ксерокс» қўшма корхонаси ҳамда «Асакамевасабзавотниқайтаишлаш» акциядорлик жамиятини банкротликдан қутқариб қолди. Улар сабзавот ва меваларни қайта ишловчи ушбу корхонани хусусийлаштириб, жиҳозлашга қарийб 130 миллион сўм маблағ сарфлашди.

Тез орада янги замонавий ишлаб чиқариш линияларини барпо этиш, маҳсулотларни қадоқлаш ва ўраш учун бу ерга 3,5 миллион доллар миқдоридаги янги ускуналар келтирилади. Ҳозирда мавжуд линияларда томат пастаси, шарбат ва мурабболар тайёрланаяпти. Навбатдаги мавсумдан бошлаб маҳсулотлар замонавий ускуналарда қайта ишлана бошлайди. Натижада уларнинг сифати ошади, бу эса Асака маҳсулотлари жаҳон бозорига чиқишига имкон яратади.

SIEMENS

Со склада в Ташкенте и по контракту

Stromberg-Carlson

учрежденческие СИСТЕМЫ СВЯЗИ

- Сервис 24 часа в сутки
- Help Desk (консультации клиентов)
- Гарантийное и контрактное обслуживание
- Квалифицированный монтаж и наладка оборудования
- Техническая поддержка и обучение клиентов сертифицированными специалистами
- Гибкая система скидок
- Hicom 330H+HiPath
- Hicom 150E OfficePro+HiPath
- Hicom 150E OfficeCom+HiPath
- Телефоны GigaSet стандарта DECT
- Аналоговые телефоны Euroset
- Цифровые телефоны Optiset
- Аксессуары и комплектующие

Сертифицированный БИЗНЕС-ПАРТНЕР № 1 в Республике Узбекистан

"Aleks Telekom"

ПРИГЛАШАЕМ К СОТРУДНИЧЕСТВУ региональных дилеров

тел.:120-72-00, 120-72-01. e-mail:info@telecom.aleksgroup.uz

Товар сертифицирован

Уруш ва меҳнат фахрийси, жангчи шоир Назармат (Эгамназаров)ни танимаган, шеърларини ўқимаган одам кам бўлса керак. Унинг шогирдлари бугун республикамизнинг турли вилоятларида меҳнат қилмоқдалар.

Назармат ака газета ишини яхши кўради. Бу бутун умри газетада ўтганидан бўлса, ажабмас. У нафақада бўлишига қарамай, кунора тахririятга келиб, шогирдлари билан кўришади, улардан ҳолаҳвол сўрайди. Ижодий ишларидан бохабар бўлади.

85 ёшда ҳам ғайрат билан шеър ёзиш, кўз очиб кўрган ишхонаси — газеталар муҳарририятига келиб туриш бахти ҳар биримизга насиб айласин.

Тонгда турдим, кенг мунис олам
Фарахбахш шукуҳда уйғонар,
Субҳи сабо нафаси малҳам,
Барқ уриб, қалбим шод тўлғанар,
Юзин чайар нурга табиат,
Ўйнаб ўтар саррин еллари,
Шуҳлаларни шимиб ёш кўчат,
Бағрин очар замин гуллари.
Чуғурчуқлар тутга ёприлур,
Шохлараро бошлар сайру гашт,
Оқ доналар ерга тўкилур,
Бу шўхликми ёки ризқ талаш...
Мовий кўкда виқорли парвоз,
Бургут ўхшар парча булутга,
Нонуштасин тамомлаб гуррос,
Учар қушлар янги ҳудудга.
Замин бағрин тутар қуёшга,
Майсаларнинг сочин тарайди,
Қўнди шуъла чўчир, дўнг тошга,
Мармар бўлиб нур ярақлайди,
Гуллар ичар шабнамдан шароб
Атлас каби товланга ранги.
Бутун борлиқ тарк этганди хоб,
Нафасида қуёш оҳангги...

* * *

Қариялар кўнгли доим ёш бўлур,
Ҳаёт меҳри уларга йўлдош бўлур,
Фарзандларга тарбияда бош бўлур,
Онахонлар доим омон бўлинглар.

Обод элда гул унади чиройлик,
Ер неъмати кўпайганда, у бойлик,
Фарзандларни айлар улғайтиб жойлик,
Отахонлар доим омон бўлинглар.

Давом этар борлиқ ҳаёт заминда,
Билинади олам қадри қадамда,
Ёшларнинг бахт-истиқболи олдинда,
Нуронийлар доим омон бўлинглар.

Отахонлар, онахонлар бор бўлинг,
Авлодларга ҳамдам, мададкор бўлинг.
Она Ватан бўлсин обод, улуғвор,
Қариялар улкан тоғу улкан нор.

НАЗАРМАТ.

Рўзғор ғорми ёхуд инсон нафси?

Рўзғор — ғор, дейдилар. Биз уни ҳамиша эҳтиёжларимизга яраша тўлатиб боришимиз керак. Уни ким қандай йўллар билан тўлдириб бораяпти — бу алоҳида масала. Бу эҳтиёжнинг қандай ҳажмда, ўлчовда бўлиши ҳам нафс ва иймоннинг иши. Зеро, унга тонналаб маҳсулот ғамласа ҳам турмушидан қаноатланмаётганлар бор. Ёки чўмичлаб қуйиб, рўзғорида ҳаловат топиб яшаётганлар ҳам борлигини кўпчилик билади. Биламизу, барибир ожизмизда... Қолаверса, нафс йўлига бошлаш учун шайтон ҳамиша енг шимариб туради.

Бир бадиий асарда ўсмир бувасидан сўрайди. «Нега баъзилар бой, баъзилар камбағал яшайди? » Бува неварасига бу дунёда ҳар ким ўз ризқ-насибаси билан туғилишини, ундан ортиғига чирмашганнинг ҳаракати зое кетишини айтади.Бола яна сўрайди. «Нима, бундан чиқди камбағал бойиш учун ҳаракат қилмаслиги керакми?» Бува ўйланиб туриб «Кел, оддий мисол билан тушунтирай, — дейди. — Айтайлик, сен бир челак сув олиб келишинг керак. Сен уни олиб келиб, исроф қилмай, кўпчилик билан баҳам кўрсанг, сувдаги пок хусусиятлар сенга юқаверади. Оқибатда сен одамлар орасида энг яхшиси бўлиб таниласан. Мабодо, сен уни фақат ўз фойдангга ғамлайверсанг, бойийсан, лекин ҳаёт сени фақат бойлик йиғиш билан овора кимсага айлантириб қўяди. Натижада одамлар чанқоғини қондирмаганинг учун сувдаги пок хусусиятлар сенга юқмайди. Шунчаки ўтади-кетади.»

Моддий эҳтиёжларни сувга қиёслаган бобо назаримизда ҳақ. Бу дунёда ҳамма нарса ҳаракатда бўлмоғи шарт. «Оқмай қолса, сув ҳам айнийди», деган Гулханий.

Бозор муносабатлари тобора кучга кираётган бугунги даврда кимдир бировдан кам, кимдир бировдан кўп, ҳаракатига яраша эҳтиёжларини қоплашга интилаяпти. Ҳамма оилада камида бир маҳал «қора қозон» қайнаяпти.

Шу йил баҳорида Самарқанд вилояти, Тойлоқ туманини, Боғизоғон хўжалигининг чекка қишлоқларидан бирида 3—4 кун сафарда бўлдим. Биз тунаган хонадон ёш оилалардан бири эди. Эр 10 сотих томорқасида деҳқончилик қилади, аёлнинг тикувчилик ҳунари бор. Оилада уч фарзанд ўсаяпти. Рўзғорда жамланган маҳсулотлар қиш бўйи сарф бўлган. Картошканинг эртапишар нави энди ковланадиган пайтлар эди. Шу боис рўзғор тақчилроқ эди. Аёл бироз хижолат тортди-да, бир пастдан кейин лаганда сариёғлари қалқиб турган қайноқ ширгуруч сузиб келди. Кейин суриштирсам, аёл кийим тикиш эвазига қўшниларидан сариёғ, гуруч олиб, пишириб олдимизга қўйган экан. Рўзғор боши — эркак ҳақида сўраганимда, у бир йил илгари гиёҳвандликка берилиб қолгани, рўзғоридаги бор жиҳозларини сотиб битиргани маълум бўлди. У хотининг ҳаракатлари билан дарддан аранг қутулган, хуллас, бу оила энди оёққа тураётган экан. Аёл ҳунари орқали топаётган маблағининг маълум фоизини, табиийки, сотилган ашёлар ўрнини тўлдиришга сарфлайди. Эркак эса деҳқончиликдан топадиган даромадини энди олади. Демак, маълум муддат отанинг айби билан болалар таъминоти тақчил бўлиши табиий,

Меҳмон бўлганимиз яна бир хонадон бошлиғи Россия ҳудудида ошпазлик қилаётган экан. Аёл қишлоқ мактабида ўқитувчи. Тўрт бола, қайнона, жами етти жон. Рўзғорда сигир бор. Томорқага барча экин экилган. Лекин аёл асабий. Дастурхон бошида тўртта ширин гапини бизга аранг топиб айтгандай бўлади-ю ҳовлига чиқиб, болаларига заҳрини сочади. Сабабини билмоқчи бўлдик.

— Қозон қайнамаётганмидики, болаларнинг дадаси Россияда ишлаяпти.

— Қозон-ку бир амаллаб қайнаётганди. Иморат битиши қийин бўлди. Кейин чоғроқ дўкон ташкил қиламан, деб жўнаб кетганларига саккиз ой бўлди,—дейди аёл.

— Рўзғор боши фаол бўлгани тузук, лекин шу ишини фарзандлари ёнида қилса ҳам бўларди-ку, — дейман.

— Тўғри, мусофир юртда ишлаш қийин, лекин иқтисодий томони учун чидайдида, — дейди аёл ийманиб.

—Одамзот ҳеч қачон тўймаган. 1-2 йил кетиб топган маблағи у йўқлигида оиласида рўй берган маънавий кемтикликни қоплайдими, йўқми?

— Ҳа, тўғри, — гапга аралашди ҳовлиқиб гапирадиган қўшни аёл. — Уста Сафар бир йил деганда қайтганди, ҳар хил бўлар-бўлмас гапларни эшитиб, хотинини қўйди. Иккита боласи етим бўлиб қолди.

— Тошпўлатнинг қуйганини гапиринг меҳмонга,— ишора қилади ёшгина келинчак.

— Ҳа-я, Тошпўлат деган физкультура ўқитувчимиз мактабни ташлаб, кетди. Олти ойча устачилик қилди. Қайтаётганда ўша томонларда йўлидан ниқоб кийганлар чиқиб, бор даромадини шилиб олган. Мактабда олти ой ишласам, қайтага шу баракали бўларди, дейди бечора. Бунга нима дейсиз?

— Буюрмабди-да, айланай. Бекорга айтишмайди.«Насиб этса, келар Шому Ироқдан. Буюрмаса кетар қошу қабоқдан». Мен ҳам борма дедим, гапга қулоқ солармиди булар? — келинига хўмрайди қайнона.

— Энди бу йигитлар рўзғорлари ўтмаганидан эмас, саргузашт излаб кетганга ҳам ўхшайди, нима дейсиз, онахон?

— Одамзот икки нарсани танлай олмас экан, болам. Ота-онани ва туғиладиган тупроғини. Ризқ-насиба ҳам туғиладиган тупроқ билан боғлиқ бўларкан. Агар одамзот бунга кўнмаса, Эгам бошқа йўлларни ҳам бераркан, аммо... Аммо имон-эътиқоди, қилаётган яхши-ёмон амаллари баробарида йўл беради. Ҳамма гап шунда!

— Э-э, ўз кўзлари билан кўришаяпти. Одамлар қандай уйлар, дўконлар қуриб, турар жойларини ҳашаматли қилишаётганини. Булар ҳам ўзларини ҳар томонга уришаяпти-да.

— Тўғри, қуришаяпти. Ҳалол, ҳамманинг рози-ризолигида битган уй эгаларига буюради. Кимларнингдир ҳақи, норизолиги эвазига тикланган қаср «ҳузур-ҳаловати»дан ўз меҳнати билан қурилган чайла кўпроқ асқотади, файз, рўшнолик беради, болам. Шукур қилиш лозим. — Қайнона келинга юзланди. — Мен айтдим, ер ол, ишла. Олдинига қийин бўлади, сабр қил, дедим. Ўзингники эл бўлади, ўзганики ел дедим. Мана, ён қўшнимиз Тошпўлат фермер, 5-6 йил илгари қозони аранг қайнарди. Ҳозир кимсан, Боғизоғоннинг олд одами. Тагида мошина. Тўнғичи хорижга ўқигани кетди.

Онахонинг сўзларини тинглаб туриб, саволларимга жавоб олгандай бўламан. Республика «Оила» илмий-амалий маркази раҳбарининг сўзлари ёдимга тушади. Марказ бир маҳаллада аҳоли орасида сўровнома ўтказган. Бахтли оила иқлимини таъминловчи омиллардан биринчиси — шукроналик, кейингиси иқтисодий тежамкорлик, деган аниқ хулосага келган.

Биздан сал нарида бир оила яшайди. Уч фарзанд, каттаси ўғил — 16 ёшда, кейингилари қизлар — 14 ва 10 ёшда. Болалар 65 ёшли бувиси қўлида қолишган. Уларникига баъзан-баъзан чиқиб тураман. Тўнғич фарзанд ҳар куни саҳар туриб, бозорда юк тушириб, кейин дарсига ўтади. Ўртанча қиз уйи яқинидаги бинолардан бирини ювиб-йиғиштиради. Бувиси нафақа олади. Қарабсизки, оила аъзоларининг елиб-югуришлари туфайли моддий танқислик сезилмайди. Болаларнинг ўқишлари, саломатликлари яхши. Хулқ-атворига ҳавасингиз келади. Болаларнинг отаси бошқа оила қилган. Бир куни ота келиб болаларнинг кичигини олиб кетди. Аммо бола тез кунда қайтиб келди. «Нега қайтдинг? У ерда тўкин-сочинлик, ҳамма нарса бор, яхши эмасми?» — деб сўраганимизда, қизалоқ: «Ўзимнинг уйим яхши», деб қўйди, холос. Қизчага дабдабали турмуш тарзи эмас, камсуқум бўлса-да, ўз жигарлари ёнида бўлиш маъқулроқ.

Яна бир оилани яхши биламан. Уч-тўрт кунда бир қозони қайнайди. Оилада чол-кампир бир ўғли билан яшайди. Қизини турмушга чиқаришган. Ўғил ҳеч қаерда ишламайди. Ота-она нафақаси ҳисобига кун кечиради-ю, нафс хумор қилганда, пули бўлмаса, рўзғорда ҳар куни овқат пишмаса, қарияларни қийнайди. Она ўғли дастидан қочиб, бизнинг ҳовлига югуради. Энди ўзингиз ўйланг. Рўзғордаги тушум, хайр-барака нимага боғлиқ? Пул қаердан бўлмасин, ёғилиб туришигами ёки...

Ёки сиз бошқача мушоҳада қиларсиз?

Мамлакат НОРМУРОДОВА,
«Халқ сўзи» мухбири.

Ҳикмат

Иззат топмас кимки қаноатсиз эрур,
Ҳар кимса ҳасуд бўлса роҳатсиз эрур.

Ўймакор усталарни ёғочга жон бахш этувчилар, дейишади. Бунда ўзига хос маъно бор. Негаки, улар оддий ёғочдан санъат, гўзаллик яратадилар ва бу билан ёғочга иккинчи умр бахш этадилар.

"Олтин мерос" жамғармасига қарашли халқ амалий санъати, хусусан, ёғоч ўймакорлиги билан шуғулланадиган уста Акмал Азларов ўзи танлаган соҳа ғоят мураккаб, айни чоғда энг нафис санъат эканлигини яхши билади. Оддий ёғочнинг уста ва унинг шогирдлари қўлида сайқалланиб гўзал, нақшинкор дарвозалар, устунларга айланаётганини кўриб халқимизнинг ижодкорлигига, нозик дидига яна бир бор тан берасан киши.

СУРАТДА: ***Акмал Азларов ва унинг шогирдлари.***

Рашид ГАЛИЕВ олган сурат.

"Нуроний" жамғармасининг Фарғона вилоят бўлими Ўзбекистон Конституциясининг ўн йиллиги арафасида Фарғона ва Марғилон шаҳарларида истиқомат қилаётган юз ва юз ёшдан ошган ўн етти нафар нуроний ҳолидан хабар олди. Уларга совға-саломлар топширилди.

Юз билан юзлашганлар

Вилоятда юз ёшдан ошган 353 нафар отахон ва онахон умргузаронлик қилмоқда. Уларнинг ҳолидан хабар олиш, байрам ва муборак кунларда йўқлаш анъанага айланган. Ўзбекистон туманида бўлиб ўтган "Аср билан юзма-юз" деб номланган тадбирда қарияларга дастурхон ёзилди. Уларга 144 та ногиронлар аравачаси, икки юздан ортиқ эшитиш мосламалари, 83 та оёқ-қўл протезлари, кераклича қўлтиқтаёқ, ҳасса, кўзойнак ва тиш протезлари етказиб берилди.

— "Қарияларни қадрлаш йили" давлат дастури доирасида 7 минг 635 нафар қарияга моддий ёрдам кўрсатилди, — дейди "Нуроний" жамғармаси Фарғона вилоят бўлими раиси Усмонжон Бегматов. — Вилоят соғлиқни сақлаш бошқармаси билан ҳамкорликда саксондан ортиқ тиббиёт муассасасида "Нуронийлар хонаси" ташкил этилиб, уларда ҳозиргача 4 минг 311 нафар қария даволанди. 476 нафар ёлғиз кексалар ва 210 нафар қария уйи ҳомийлар кўмагида таъмирлаб берилди.

Р. КАМОЛОВ,
ЎзА мухбири.

Бадиий гимнастика

Бухорода нафосат кўриги

Бадиий гимнастика, деганда кўз олдимизда нафосат ва гўзалликни мужассам этган спорт тури гавдаланади. Зеро, ушбу спорт турида инсон танасининг нозик, жозибали ва ниҳоятда енгил ҳаракатлари ифода этиладики, бунда фақат юксак маҳоратга эга бўлган спортчиларгина ўз истеъдодларини намоён эта олади. Юртимизда кенжа спорт тури бўлмиш — бадиий гимнастикага алоҳида эътибор берилмоқда. Спортчиларимизнинг халқаро беллашувларда иштироки, анъанавий тус олаётган «Соғлом авлод учун» жамғармаси соврини учун ўтказилаётган республика мусобақалари фикримиз далилидир.

— Мамлакатимиз миқёсида уюштирилаётган бу мусобақанинг айнан Бухорода ўтказилиши бежиз эмас, — деди вилоят ҳокимининг ўринбосари, бадиий гимнастика федерацияси президенти М.Содиқова биз билан суҳбатда. — Негаки, шу йил ўтказилган «Универсиада-2002» спорт ўйинлари туфайли шаҳримизда бир қатор спорт иншоотлари барпо этилиб, мавжудлари жаҳон андозаларига мос, замонавий анжомлар билан қайта жиҳозланди. Жумладан, бадиий гимнастикачилар учун барча шарт-шароитлар яратилган «Нафис» спорт мажмуи яна бир карра назардан ўтказилди.

Таъкидлаш жоизки, мезбонлар ҳам бу нафосат кўригида юксак маҳоратларини намойиш этиб, юқори кўрсаткичларга эришиш учун пухта ҳозирлик кўришди. Мамлакат чемпионати, кубок ўйинлари ва бошқа мусобақаларда совринли натижаларга эришиб келаётган бухоролик гимнастикачилар сафида Ўзбекистон терма жамоаси аъзоси Раъно Муҳаммедова, истиқболли гимнастикачилар Махосте Жўраева, Олсина Чепкуновалар бор.

Ташкилий қўмита томонидан ўтказилган мутасадди ташкилот ва муассасалар раҳбарлари, ҳомийлар иштирокида йиғилишларда беллашув иштирокчилари, ҳакамлар ва меҳмонларни кутиб олиш, уларга маданий ва дам олиш шарт-шароитларини яратиш, транспорт хизмати кўрсатиш билан боғлиқ масалалар атрофлича кўриб чиқилди.

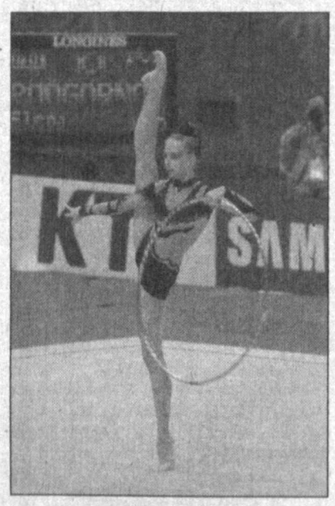

Бир сўз билан айтганда, 1986-1993 йилларда туғилган юз нафарга яқин гимнастикачи қизларимиз тўрт гуруҳда беллашиш билан бир қаторда Бухоро шаҳрини зиёрат ҳам қиладилар.

Куни кеча «Нафис» спорт мажмуида мусобақанинг тантанали очилиш маросими бўлиб ўтди. Уни Бухоро вилояти ҳокими, Олий Мажлис депутати Самойдин Ҳусенов очар экан, юртимизда ёш авлоднинг пухта билим олиши билан бир қаторда, чиниқиб камол топиши учун ҳам катта эътибор берилаётгани, дастурий вазифалар амалга оширилаётганини алоҳида таъкидлади. Ва нафосат, маҳорат кўриги қатнашчиларига эзгу истакларини изҳор этди.

Тадбирда Бош вазир ўринбосари, республика Хотин-қизлар қўмитаси раиси Д.Ғуломова сўзга чиқди.

Бадиий гимнастикачилар беллашуви икки кун давом этади.

Жаҳонгир ИСМОИЛОВ,
«Бухоронома» газетаси бош муҳаррири.

«ПАРВИНА»
КОМПАНИЯСИ
юқори сифатли ер ёнғоқли ва ер ёнғоқсиз, Россия технологияси асосида тайёрланган
«ПАРВИНА» ШОКОЛАДИНИ
жуда арзон нархларда таклиф этади.
30 гр. — 85 сўмдан
75 гр. — 220 сўмдан
80 гр. — 220 сўмдан
100 гр. — 300 сўмдан
Тўлов шакли — турлича.
Бизнинг манзил: Самарқанд шаҳри, Фирдавсий кўчаси, 6-уй.
Телефонлар: (3662) 33-77-83, 31-07-01.

«PARVINA UNIPACK»
ИШЛАБ ЧИҚАРИШ МАРКАЗИ
Турли хил озиқ-овқатлар, тиббиёт воситалари, тўкилувчи қурилиш маҳсулотлари учун универсал ўраш материаллари ишлаб чиқариши бошланганини маълум қилади.
Оригинал дизайн, бадиий безаш — сизнинг буюртмангизга кўра. Турли шакл ва кўринишдаги ташриф қоғозлари, этикеткалар, ёрлиқлар, гулқоғозлар тайёрлаб берилади.
ҚИСҚА МУДДАТЛАР ВА АРЗОН НАРХЛАР
Бизнинг манзил: Самарқанд ш., Бедил к., 17-уй (мўлжал: «Шинасозлаш» заводи).
Телефонлар: (3662) 22-12-65, 33-48-03.

Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институти жамоаси механикавий технология факультетининг декани, профессор М.Муқимовга акаси
Файзулла МУҚИМОВнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон Республикаси Деҳқон ва фермер хўжаликларини қўллаб-қувватлаш жамғармаси жамоаси бўлим бошлиғи Ватан Примқуловга онаси
Турсуной ПРИМҚУЛОВАнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон Телерадиокомпанияси жамоаси «Хатлар, ижтимоий тадқиқот ва таҳлил» бўлимининг катта муҳаррири Ғ.Тўлагановга опаси
Малика АҲМЕДОВАнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги — ЎзА жамоаси агентликнинг Самарқанд вилояти бўйича махсус мухбири Уйғун Рўзиевга отаси
Абдиражаб РЎЗИЕВнинг
вафоти муносабати билан чуқур ҳамдардлик изҳор этади.

«Халқ сўзи»
«Народное слово»

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир:
Аббосхон УСМОНОВ

Тахрир ҳайъати:
Э. БОЛИЕВ (масъул котиб — «Халқ сўзи»),
М. ЕГОРОВ
Ш. ЖАББОРОВ (бош муҳаррир ўринбосари — «Халқ сўзи»),
М. МИРАЛИМОВ,
С. МУҲИДДИНОВ,
Ш. РИЗАЕВ,
М. САФАРОВ,
Р. ФАРҲОДИЙ,
И. ХУДОЁРОВ,
И. ШОҒУЛОМОВ,
О. ҚАИПБЕРГЕНОВ (бош муҳаррир ўринбосари — «Народное слово»),
Ў. ҲОШИМОВ.

БЎЛИМЛАР:

Ижтимоий-сиёсий ҳаёт — 133-57-34; 133-78-92
Иқтисодиёт — 136-36-65; 132-10-65
Маънавият ва маърифат — 136-35-60;
Газетхонлар билан алоқа ва минтақалар — 136-29-89;
Фан, соғлиқни сақлаш, таълим ва туризм — 132-12-08;
Янгиликлар ва халқаро ҳаёт — 132-11-15;
Котибият — 133-10-28;
Эълонлар — 136-09-25.

Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасида 00001-рақам билан рўйхатга олинган.
Буюртма Г — 977, 27225 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ.
Офсет усулида босилган.
Қоғоз бичими А—2.

Газета таҳririят компьютер базасида терилди ҳамда операторлар Ж. ТОҒАЕВ ва А. БОЛТАЕВ томонидан саҳифаланди.

Навбатчи котиб — А. ОРИПОВ.
Навбатчи муҳаррир — А. ҲАЙДАРОВ.
Навбатчи — Ҳ. КАРИМОВ.
Мусаҳҳиҳ — М. ЁҚУБОВА.

МАНЗИЛИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Таҳririятда ҳажми 5 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.
[t] — тижорат материали.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.

Босишга топшириш вақти — 21.00.
Топширилди — 2. 45.
1 2 3 4 5 6